

Izhaja vsak četrtek

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:
34100 Trst, ulica Ghega 8/I, telefon 80824, 34170 Gorica, piazza Vittoria 46/II. Pošt. pred. (casella postale) Trst 431. Poštni čekovni račun Trst, 11/8464
Poštnina plačana v gotovini
F E D N I K

NOVI LIST

Povečana izdaja 150 lir

N A R O Č N I N A :
četrletna lir 900 - polletna lir 1.750 - letna 3.500 • Za inozemstvo: letna naročnina lir 4.500 - Oglasi po dogovoru - Spedizione in abb. post. I. gr. bis
S E T T I M A N A L E

ŠT. 1018

TRST, PETEK 20. DECEMBRA 1974, GORICA

LET. XXIII.

Luč, ki osvetljuje človeštvu pot

Človeku se upira, da bi zapisal katero od tistih sladkobnih besed, ki jih vedno slišimo in beremo za Božič; čeprav so same po sebi lepe in pomenljive, so vendar že vse preveč oskrunjene od ljudi, ki nosijo v duši vse prej kot tisti mir, ki so ga oznanjali angeli na prvo sveto noč pastirjem na betlehemske poljanah, mir, ki izvira iz ljubezni do Boga in do ljudi.

Iz Božiča so napravili mnogi samo nekaj folklorni praznik. Se več pa je takih, ki vidijo v njem samo priložnost da zaslužijo ali da si privoščijo kar največ jesti in piti, pozablajoč, da se je Bog rodil v revščini, si izbral jasli v hlevu za svojo zibelko in najbolj preproste ljudi, pastirje, za svojo družbo. Bog, ki je prišel na svet, se ni učlovečil zato, da bi dal nov izgovor bogatim in mogočnim za uživanje, ampak zato, da bi prinesel ljudem luč, ki naj bi jim osvetlila pomen in smisel življenja, in da bi jih vodila k dušnemu in telesnemu odrešenju.

Danes mnogi zanikajo tak smisel življenja, kot je zapopaden v Jezusovem prihodu na ta svet, in mu skušajo dati nov smisel: uživanje. Človek naj bi se spremenil v mislečo žival, katere glavni namen in smisel je v tem, da je čimboljše hranjena, oblečena, zavarovana pred ujmani usode in pred življenjskim bojem in ki naj bi čim manj mislila. Zanj naj bi mislili samo tisti, ki hočejo vladati človeškim čredam; samo oni bi imeli recepte, po katerih določati ljudem srečo, in oblast, da jih prisilijo v to srečo. Ti, ki si lastijo to oblast, so počasi absorbirali, morda ne da bi se zavedali, vse najbolj strašne ideje hitlerizma, in stalinizma, od nauka o izbrancih in drugih, ki bi morali samo ubogati, do evtanazije in pravice do ubijanja, tudi še nerojenih ter do uvoženih milijonov delovnih sužnjev, ki naj bi garali za bogate in izbrane, kar je prikazano kot napredek.

Nauk, ki ga je prineslo božje Dete na svet, je edini, ki ljudi ne deli na izbrane in druge, na tiste, ki imajo pravico odločati, in tiste, ki naj bi samo ubogali; edini, ki ne vidi v človeku samo delček mase, ampak suvereno človeško bitje, enakopravno vsem drugim po svoji duhovni vrednosti in katekremu edinemu zato pritiče končna odločitev o lastnem življenju.

Svet bi se znašel kljub vsej svoji tehniki in znanosti v obupni temi, če bi zares ugasnila luč, ki je zasijala nad Betlehemom. Človeštvo bi se zgrozilo nad svojo usodo. Na srečo vemo od Jezusa samega, da se to ne bo zgodilo in da bo ta luč vedno ozarjala človeštvu pot, tudi kadar se dozdevno ne mení zanjo. Brez te luči bi zašlo človeštvo v prepad, kateremu ni videti dna.

Sneg na Krasu

Foto M. Magajna

Vesele božične praznike in srečno novo leto želi naročnikom, bravcem, sodelavcem in vsem Slovincem

NOVI LIST

Slovenščina na zatožni klopi

Pred tržaškim sodiščem se je v petek, 13. t.m., moral zagovarjati profesor slovenskih višjih srednjih šol v Trstu Samo Pahor, ki v naši sredi ni znan samo kot odličen zgodovinar, ampak tudi kot vztrajen zagovornik slovenskih narodnostnih pravic. Zaradi svoje premočrtnosti je v zadnjih letih imel večkrat opravka z najrazličnejšimi oblastniki in tudi že sedel na zatožni klopi. Prejšnji teden so ga ponovno poklicali v sodno dvorano, a tokrat ni bil sam, temveč je z njim bila naša tržaška dijaška mladina, ki je v velikem številu spremljala potek sodne obravnave.

Na tem mestu nas toliko ne zanima kaznivo dejanje, ki naj bi ga bil zagrešil Samo Pahor. Prav tako nas ne zanima razglabljanje o poteku incidenta z mestnim stražnikom, kar je dalo povod za prijavo tržaškemu sodišču. Ugotoviti moramo le, da je sodnik ponovno obsodil prof. Pahorja in ni hotel ničesar slišati o zahtevi, naj se ustavno sodišče izreče o dveh vprašanjih, ki sta bistvene važnosti za Slovence v Italiji.

Po našem globokem prepričanju se je nudila lepa priložnost, da se pred ustavnim so-

diščem sproži vprašanje 137. člena kazenskega postopnika, ki izrecno prepoveduje uporabo slovenskega jezika na sodiščih. Znano je, da je ta člen vključil v kazenski zakonik fašistični režim in bi ga povojna demokratska Italija že zdavnaj morala razveljaviti. Ker takšna volja doslej ni prišla do izraza v zakonodajni zbornici, čeprav je o tem vprašanju nekajkrat bilo govora, bi moder sodnik moral sprejeti zahtevo, naj se ustavno sodišče končno izreče, ali je omenjeni člen kazenskega postopnika v skladu z besedilom in duhom republiške ustave, o kateri tudi najvišji predstavniki oblasti trdijo, da je izšla iz odporiškega gibanja in da je zatorej izrazito protifašistična. Ravnanje tržaškega sodnika je bilo torej izrazito paragrafsko, saj ni hotel ničesar slišati o resničnem ozadju, zaradi katerega je prof. Samo Pahor bil postavljen na zatožno klop in zaradi katerega si že vrsto let kviri živce in zdravje. Sodnikovemu ravnanju se Slovenci v Italiji čudimo, saj vemo, kako je v zadnjem času marsikateri sodnik v Italiji poklical na pomoč ustavno sodišče za probleme,

ki gotovo niso tako važni, kot je važno vprašanje, ali sme pripadnik slovenske manjšine uporabljati svoj materinski jezik v odnosih z oblastmi.

Tržaški sodnik je poleg tega kratkotalno prezrl tako važno mednarodno pogodbo, kot je londonski sporazum, po katerem tudi sam izvršuje svojo sodno oblast. Znano je, kako si prof. Samo Pahor vztrajno prizadeva, da bi se končno začeli izvajati vsi členi posebnega statuta londonskega sporazuma, med

NAROČNIKOM

Zaradi zaporedja praznikov bo izšla prihodnja številka Novega lista dne 9. januarja.

njimi zlasti tisti, ki določa, da imajo pripadniki slovenske manjšine na Tržaškem pravico, da v odnosih z oblastmi uporabljajo slovenski jezik. Gre za stalno prakso tržaškega sodišča, ki je že večkrat dokazalo, da ga mednarodna pogodba, ki jo je bila podpisala rimska vlada in jo je vzel na znanje parlament, v ničemer ne obvezuje. Mislimo pa, da je 20 let po podpisu omenjene pogodbe napočil čas, ko je treba tudi to vprašanje temeljito razčistiti, saj se v naši javnosti upravičeno utrjuje prepričanje, da se nekdo »brije norce« iz mednarodnega sporazuma, ki ima med drugim to zaslugo, da je odstranil dolgoleten in nevaren spor v samem srcu Evrope in postavil temelje za sporazumevanje in sodelovanje med Italijo in Jugoslavijo.

Tudi o tem vprašanju bi tržaški sodnik prejšnji teden lahko spregovoril svojo besedo in zlasti opozoril pristojno oblast, naj zadevo pojasni in razčisti. Sodnik pa očitno ni imel posluha za vse to in profesorja Sama Pahorja kratkotalno obsodil na 60 tisoč lir denarne kazni.

Zadeva vsekakor ni zaključena, kajti slovenska manjšina ne bo dopustila, da se postavlja na zatožno klop njen jezik, kot je bilo pravilno napisano na enem izmed transparentov, ki so jih nosili prejšnji petek naši slovenski dijaki, ki so izrazili vso svojo solidarnost svojemu profesorju.

—○—

IZJAVA SLOVENSКИH DIJAKOV

Predstavniki dijakov višjih slovenskih srednjih šol v Trstu: znanstvenega liceja »France Prešeren«, trgovske akademije »Žiga Zois«, učiteljska »A.M. Slomšek« in strokovne šole, so se v petek 13. t.m. po procesu proti prof. Samu Pahorju, med katerim so protestirali pred in na sodišču, zbrali v Gregorčičevi dvorani, kjer so sprejeli izjavo, ki pravi:

Proces proti prof. Samu Pahorju je naperjen proti vsej naši narodni skupnosti.

Zahtevamo, da postane londonski Memorandum zakon. Zato tudi zahtevamo, da ga parlament ratificira.

Pozivamo slovensko javnost, da posnema ravnanje prof. Pahorja, ki se dosledno zavzema za naše pravice ne glede na številne nevednosti.

Dijaki srednjih šol na Tržaškem

Mihec in Jakec se menita, da je marsikašen velek mož u letih teku genialen, de je ratau idijot

— Si vidu, Jakec, pej smo spet pršli skori na konc leta. Zdej bojo božični prazniki, pole Silvester jn taku naprej. Kaku tečejo leta!

— E, stari postajamo. Jest se narbol bojim tega, de hmali ne bomo jemeli kej pisat. Kej češ — je zmiram ana. Zmiram samo škandali, sleparije, podkupovanja, če pej les kašna bomba, vladne krize, preverjanja, glihanje, lov na stolčke. Jest sm tega vre set jn mislem, de tudi tisti ke nas bere, more bet vre štuť.

— Verjem, verjem. Ma tudi midva nisma kriva, če se meneva zmiram ano. Se ne rema zmišlavat reči, ke jeh ni. Kej misleš, de ne be midva rajše govorila kej lepga? Postaumo reč kaku so naši ministri pametni jn kaku lepu so zrihtali ano reč jn drugo?

— Al pej kaku vlada gleda, da ja spoštava londonski memorandum jn kaku skrbi, de be se ja kašen Slovinc ne zgebu jn zataju svojo mater. Mi pej videmo de...

— Ne stoj mi nanka pravet! Ma nekej smo tudi sami krivi. Dosti reči, ke jeh naši ledje delajo, jeh prou ne be blo treba, zatu ke nas nobeden ne sile. Vidi, postaumo reč tiste štorje pr nogometneh klubeh; tisto kupavanje tujeh igraucou jn tašne reči. Kej ni tu naumno?

— Se zna, de je naumno. Ma ani mislejo pej, de je genialno.

— Znaš. an star pregovor prave, de ekstrēmī se dotikajo. Jn taku se tudi genialnost jn idiotizem dotikasta. Marsikašen velek mož u letih nazaj je biu forte pameten,

je biu zmiram bol pameten, je postou genialen, jn zmiram bol genialen, de je nazadnje ratau idijot.

— Vidi, postaumo reč, duče. Kej niso vsega govorili! De ga je poslala božja previdnost, de jema zmiram ražon jn podobno. Jn pole se je skazalo, de ga je lomu še bol ku aden, ke jema čisto navadno pamet.

— Jn Hitler? Kej je blo drugače? Al pej Stalin? Uače narodov so mu rekli. Ma je biu očim. Ma nanka ne očim, zatu ke očim ni nkoli taku zleht, ma prava mačeha. Taka, koker od njuh govorijo u praucah. Videš, zatu jest rečem, da ni nikoli za vervat, kadar kašnega preveč hvalejo. Jest sm poznau anga, ke so vsi govorili, de ga je sama dobrot, de je skromen jn ponižen. Jn pole sm pej vidu, de je strašno požrešen na dnar jn tisto držanje ku mila Jera, de je samo vloga, go jo jegra. Glih ku jegrauci pr teatri ke morejo jegrat kašnega grofa al pej kašnega razbojnika, čeprou tisti jegrauc ni biu jn ne bo nikoli grof jn tudi ne razbojnik. Jegrauci niso samo pr teatri. Zatu ke jegrauski talent je človeki prou prirojen.

— Ja, ja, Mihec, sej si nekam prou povedau. Samo meni se zdi, de nas je nomalo zaneslo jn de tu di govorjenje za božično številko Novega lista. Zdej, glih pred prazniki, be vselih mogli govort kej bol lepu. De ustvaremo, koker se reče, praznično razpoloženje. De bojo ledje vsaj za praznike dobre volje jn nomalo pozabli na grde reči.

— Jakec, prou praveš. Zatu voščemo vsem braucam Novega lista jn tudi tistem, ke ga ne berejo, prou vesele praznike jn srečno Novo leto; de be jem vse šlo prou jn de be bli zmiram zdravi jn veseli.

— Voščilam se pridružujem tudi jest, Jakec.

Novo vodstvo Slovenske skupnosti

Svet Slovenske skupnosti se je sestel prejšnji petek, da izvoli novo politično vodstvo stranke. Na sestanku je najprej poročala posebna komisija, ki je medtem pripravila podroben delavni program v smislu smernic občnega zbora.

Člani sveta so po krajši diskusiji odobrili delo in zaključke omenjene komisije, tako da je bilo na tej programski podlagi možno sestaviti enotno vodstvo, v katerem so prevzeli odgovornosti predstavniki obeh skupin, ki sta se na zadnjem občnem zboru predstavili s svojimi kandidati in s svojim političnim programom.

V predsedstvo Sveta Slovenske skupnosti so bili tako izvoljeni Zorko Harej, Drago Legiša in Drago Štoka. Novi politični tajnik pa je Rafko Dolhar, medtem ko izvršni odbor sestavljajo še Aleš Lokar, Franc Mljač, Antek Terčon in Alojz Tul. Novo vodstvo je takoj pričelo s proučevanjem perečih aktualnih problemov, zlasti vprašanje uporabe slovenskega jezika v krajevnih upravah in vprašanje odobritve proračuna na tržaški občini in na pokrajini.

Ob koncu sestanka je svet Slovenske skupnosti izrazil svoje zadovoljstvo nad uspešno izpeljano solidarnostno akcijo slovenskih študentov v podporo prof. Samotu Pahorju za njegovo utemeljeno zahtevo po doslednem izvajanju dooločil londonskega me-

moranduma o pravicah Slovencev v odnosu z oblastmi.

Slovensko skupnost v skladu s temeljnimi točkami svojega programa vedno podpira vse akcije, ki težijo k doslednemu izvajanju pravic slovenske narodne skupnosti.

—o—

SOLIDARNOST PROFESORJEV S KOLEGOM SAMOM PAHORJEM

Profesorski zbor Državnega liceja »France Prešeren«, zbran na izredni seji dne 13. decembra 1974, je ob sodni razpravi proti prof. Samu Pahorju, na kateri ni bila dovoljena raba slovenščine, soglasno sklenil, da pošlje protestno izjavo na predsedstvo vlade in na predsedstvo deželnega odbora zaradi doslednega kršenja ustavnih določil in do- ločb londonskega memoranduma.

Sklenil je tudi, da prispeva za kritje sodnih stroškov, ker se zaveda, da je s tem postopanjem postavljena na zatožno klopi vsa slovenska javnost.

V tem smislu poziva vso slovensko javnost, da na vse načine podpira boj za uveljavljanje slovenskega jezika na vseh stopnjah javnega življenja.

OBČNI ZBOR SLOVENSKE KULTURNO-GOSPODARSKE ZVEZE RAZPRAVLJAL O ZAŠČITI SLOVENSKE MANJŠINE

V mali dvorani Kulturnega doma v Trstu je bil pretekli dne 10. občni zbor Slovenske kulturno gospodarske zveze, ki je obenem proslavila tudi 20 letnico delovanja.

Predsenik Boris Race je prikazal analizo naporov Slovenske kulturno-gospodarske zveze za uresničitev pravic slovenske manjšine v Italiji. Opozoril je na dejstvo, da zahtevo po globalni rešitvi problemov manjšine ne postavljajo samo slovenski predstavniki, temveč jo lahko zasledimo tudi v izjavah drugih političnih strank in tudi v samem programu novega deželnega odbora. Vendar Slovenci menijo, da v tej globalni rešitvi mora država takoj sprejeti konkretne zakonske norme, ki naj zajamejo vse aspekte življenja slovenske narodne skupnosti, obenem tudi pokrajine, občine in gorske skupnosti.

—o—

V nedeljo 29. decembra 1974 bo ob 17. uri v Fonžgarjevem domu na Opčinah igral in vas veselo zabaval ob svoji

V. OBLETNICE OBSTOJA

A n s a m b e l T A I M S

Sidelujeta: Tovarna gramofonskih plošč Helidon iz Ljubljane in RTV Ljubljana - SAKOJ.

ZBIRKA SLOVENSkih LJUDSKIH NABOŽNIH PESMI

Ta teden je v založbi Zveze cerkvenih pevskih zborov izšla v Trstu zbirka slovenskih ljudskih nabožnih pesmi. Napeve z raznih slovenskih narečnih področij je harmoniziral in priredil Ubald Vrabec. Večji del jih je napisanih za mešan zbor, ker je pesmarica namenjena predvsem mešanim zborom. Kolikor se je dalo, je urednik razdelil pesmi po dobah cerkvenega leta.

Ker je bilo mnogo teh napevov prvič napisanih za štiriglasno izvedbo in so tudi nekateri njihovi napevi redki in besedila izjemna, velja pesmarica tudi kot dokument, da se te priče ustvarjalnosti slovenskega duha v preteklih stoletjih ne izgube.

—o—

Zveza cerkvenih pevskih zborov želi vsem pevovodjem, pevcem ter njihovim družinam srečne božične praznike.

Obisk v Tržaški knjigarni

Predbožični obiski v knjigarnah so vedno zanimivi in vzbudijo v obiskovavcu polno barvitih in vedrih vtisov. V tako vedro, veselo razpoloženje nas spravi te dni tudi obisk v Tržaški knjigarni. V njej je zdaj navadno vedno precej ljudi. Eni si ogledujejo knjižne novosti, ki so razstavljene na mizah. Drugi prelistavajo nove revije: »Prostor in čas«, »Slovenijo«, decembrsko številko »Sodobnosti«, novo številko »Teorije in prakse«, »Mladiko«, »Dan«, »Obalo«... Izbire je veliko. Tretji poslušajo nove plošče slovenskih lahkih ansamblov ali kako sentimentalno dalmatinsko popevko. Četrtri so se zapičili v besednjake, zložene v visokih kupih. Listati po novih besednjakih je vedno napeta zadeva, človek prej ali slej naleti na kaj takega, česar še ni vedel, ali kar ga razjezi.

Tudi otroci so v knjigarni pridni. Medtem ko si starši obledujejo in izbirajo, kar nje zanima, mali listajo po knjigah pravljic in slikanicah. Problem nastane šele takrat, ko

bi jih bilo treba djati iz rok. Nič ne pomaga, treba je popustiti in jim kupiti eno ali pravzaprav dve... »Ena ni dovolj!« je odločno izjavil mali plavolašček z resnimi sivimi očmi, ko je oče eno že plačal.

Poleg slovenskih knjižnih novosti, kot so nova knjiga koroškega pisatelja Janka Mesnerja »Zasramovanci... združite se!«, pesniška zbirka Marija Čuka »Šumenje modrega mahu«, »pesnjiški list« Miroslava Košuta, novi knjigi Kocbeka in Pahorja itd., je razstavljenih tudi nekaj novih knjig v italijanščini, med drugim Solženicinov »Gulag« po sorazmerno nizki ceni, kar je znak, da gre za bestseller in Guionova knjiga »La gente delle Valli del Natisone« o Beneški Sloveniji.

Nekateri obiskovavci ali bolje obiskovavke se živo zanimajo tudi za folklorne predmete, posebno za oblačila. Razstavljen je tudi star kolovrat, ki ga je dobila knjigarna odnekod iz okolice Zagreba. Človek bi skoraj stavil, da je prišel »na črno« čez mejo...

Nekateri povprašujejo, če je že izšla nova številka »Zaliva«. »Ne,« odgovarja mlada prodajalka, »a baje izide v kratkem.«

»Pa Most?«

»Tudi še ne.«

Vmes so gotovo težave v tiskarnah. Toda ker smo v knjigarni, rajši pustimo žalostne pogovore o tiskarnah.

—o—

ZULJANOVA RAZSTAVA

V Tržaški knjigarni je slikar Boris Zulian razstavil kako desetino svojih slik. Gre za večja in manjka platna s kraško-obmorskimi motivi. Za Zulianove slike je značilna barvna umerjenost, kljub temu pa doseže močne barvne učinke z ustvarjanjem temno-svetlih ali bolje senčno-svetlobnih nasprotij. Prikupni so zlasti motivi obmorsko-kraških hiš, med katerimi se sinji morje.

NOVI GENERALNI KONZUL SFRJ NA URADNIH OBISKIH

Novi generalni konzul SFRJ v Trstu, g. Ivan Renko, je te dni obiskal glavne državne, deželne in druge vodilne uradne osebnosti v našem mestu in v Gorici, da je navezal stike.

Novi generalni konzul je primorski rojak. Rodil se je leta 1922 v Lozicah pod Nanosom v Vipavski dolini. Sodeloval je v osvobodilnem boju od leta 1941. Demobiliziran je bil kot rezervni major. Pozneje je opravljal razne politične funkcije, med drugimi je bil republiški poslanec, deloval pa je tudi kot časnikar in pisatelj. Napisal je povest iz osvobodilne vojne »Vojkov rod«, ki je doživela več izdaj; prvotno je izhajala v listu

»Slovenski Jadran«, pri katerem je Renko sodeloval in bil nekaj časa tudi njegov glavni in odgovorni urednik. Vmes je študiral in diplomiral na visoki šoli za politične vede v Beogradu.

Že med svojim delovanjem v Kopru je imel Renko dobre stike s slovenskimi in italijanskimi osebnostmi na našem ozemlju, zato dobro pozna tukajšnje razmere. Želimo mu uspešno in plodno delovanje v Trstu, v korist naše manjšine in vedno boljšega sosedskega odnosa med obema državama.

—o—

Slovenska prosvetna zveza v Trstu želi članom in prijateljem vesel božič.

Kako naj obhajamo praznike doma

Moderna gospodinja je kulturna, ker se ne odpove lepim tradicijam

Dandanašnji božični prazniki doma v družini so sicer v veliki večini domov bogati, pravi prazniki obilja, vendar pa marsikje pusti, prazni, revni na resnični prazničnosti. Mnogi so opustili, ko so se priklopali do gospodarske blaginje, vse tiste stare božične navade in običaje, katerih so se držali še njihovi starši ali tudi še oni sami, ko so bili gospodarsko bolj šibki ali celo revni. Zdi se — v predstavah nekaterih — da blaginja in ljudski običaji ne gredo več skupaj. Do je lepo in idilično, pokropiti na sveto noč prostore kmečke hiše, da pa to ni več primerno za moderno stanovanje, bodisi v mestu ali na deželi; ali da spadajo jaslice samo v kot kmečke izbe, ne pa v mestno stanovanje.

To je seveda zgrešeno pojmovanje. Božični običaji niso vezani le na nekdanjo kmečko preproščino ali na revščino. Ti običaji so odraz stare ljudske kulture in globoke vernosti, ki nikoli ne zastarita, ampak lahko samo poplemenitita in oplodita moderno kulturo in olepšata življenjski standard, ker mu data duhovno in kulturno vsebino, brez katere je vse bogastvo samo bahanje in uživa-

nje jare gospode. Zato naj bi tudi moderna gospodinja v svojem lepem stanovanju z novim pohištvo, polnim gospodinjskih strojev, poskrbela, da bi se ohranila v družini tradicija slovenskega Božiča, bodisi ker se tiče raznih božičnih jedi, bodisi kar zadeva božične navade. To je odvisno najbolj od nje, kajti možje imajo premalo domiselnosti, pa morda tudi časa za to. Gotovo pa bodo otroci z veseljem sodelovali pri obujanju in obnavljanju starih božičnih navad v družini. Seveda pa ni treba, da so samo stare. Vsaka žena in gospodinja lahko olepša in poplemeniti praznike v svoji družini tudi po lastni domiselnosti.

Spoznala bo, da so taki prazniki v duhu tradicije in slovesnosti še veliko lepši in da bo tako družinska povezanost in intimnost med prazniki še vse toplejša in pristrčnejša. Otroci, pa tudi mož ji bodo hvaležni za prazničnost, katero jim je ustvarila.

—o—

ŠPORTNO DRUŠTVO JUVENTINA
vošči vsem prijateljem in športnikom srečno
novo leto.

Iz Goriške

PRIZNANJE ZASLUŽNIM PEVOVODJEM

V četrtek, 19. decembra, je bila v prosvetni dvorani na Korzu akademija, na kateri je Slovenska prosvetna zveza v Gorici podelila priznanja nekaterim zaslužnim ljudsko prosvetnim delavcem na Goriškem. Priznanje so prejeli pevovodkinja Pavlina Komel, predsednica Planinskega društva Jožica Smet, starosta pevskih dirigentov Ivan Lupin in Rado Lakovič ter Dori Klavčič.

Na akademiji je nastopil tudi komorni zbor iz Nove Gorice.

GORIŠKI MOJSTER

Naš slikarski mojster Andrej Košič, ki ni znan samo v naši primorski javnosti, ampak tudi v vsej slovenski in italijanski, je odprl 16. decembra svojo razstavo v Galeriji Idrija. Trajala bo do 31. decembra.

RAZSTAVA VLADIMIRA KLANJŠČKA

Od 16. do 31. decembra razstavlja v goriški galeriji »Pro loco« svoja dela mladi briški umetnik Vladimir Kranjšček. Rodil se je v Števerjanu leta 1944. Študiral je na slovenskem učiteljskišči v Gorici. Nadaljeval pa je na likovnem oddelku akademije v Ljubljani.

Našim pevovodjem

Že večkrat sem ob raznih priložnostih spregovoril o neverjetni brezbriznosti, ki jo kažejo naši pevovodje do glasbenih dogodkov. Ker sem ob zadnjem koncertu postojnskega zbora na Opčinah spoznal, da ni pričakovati v tem pogledu nobenega izboljšanja, sem se odločil, da o zadevi tudi kaj napišem. Z nevelikim upanjem, da bo kaj zaleglo.

V zadnjih letih se od koncerta do koncerta opaža, kako malo ali nič (bolj nič kot malo!) se naši pevovodje zanimajo za koncerte, pri katerih sami niso direktno udeleženi. V Gorici n.pr. leto za letom organizirajo zborovska tekmovanja »Seghizzi« kjer nastopajo odlični domači in tuji zbori. Zbori iz dežele Furlanije - Julijske krajine, zbori iz drugih predelov Italije, zbori iz raznih držav Srednje Evrope in Balkana, a tudi zbori iz matične domovine. Le malokdaj se je tam pojavil med poslušalci kak pevovodja iz naše dežele, da bi se seznanil z zadnjimi dosežki zborovske kulture. Enake brezbriznosti so deležni samostojni koncerti zborov iz matične domovine. Da simfoničnih koncertov niti ne omenim.

Lahko bi takim očitkom oporekali z ugotovitvijo, da naši pevovodje že s samimi pevskega vajami pri domačem zboru opravljajo zaslužno in hvalevredno delo. Delo, ki je nemalokrat vezano z nevšečnostmi zaradi malomarnega obiskovanja vaj in celo vrsto drugih drobnih težav, ki zborovodji ugonablajo živce. Vse to je zelo res in to tudi sam dobro poznam. Zato razumem, da je morda preveč zahtevati od pevovodje, da bi ravno zato, ker je pevovodja, moral obiskovati še vse mogoče koncerte. V tem pogledu nimam kaj pripomniti.

Če nam zastostuje, da zbori kakorkoli pojò. Dobro ali slabo.

Če pa stremimo po izpopolnjevanju, če pripravimo sodobnejše programe, če hočemo prirediti celo tečaje ali seminarje, potem nas taka brezbriznost ne more zadovoljiti. Kajti ta brezbriznost razodeva odsotnost vsakega zanimanja za dosežke drugih zborovodij; pomanjkanje čuta solidarnosti za nedvomno prav tako požrtvovalne napore drugih; in prav nobene volje, da bi se od odličnega pevovodje ali zbora kaj naučili. Takšno ravnanje dokazuje samodopadenje nad lastnim delom in domišljavost; gotovo pa ne želje po izpopolnjevanju. Pevovodja pa, ki hoče s svojim zborom napredovati, ne bi smel zamuditi nobene priložnosti. Poslušanje odličnih koncertov bi pevovodji širilo obzorje tako v pogledu spoznavanja literature kakor tudi v tehničnem pogledu. Poglavljal bi njegovo glasbeno občutljivost in že s tem skoro avtomatsko ali podzavestno razvijalo njegove estetske zahteve pred lastnim zborom. Kdor pa zapira sebe in (morda iz napačne ljubosumnosti) svoje pevce v svoj omejeni krog, je nujno obsojen na okostenelost in sčasoma na nazadovanje. Pevovodjem, ki na tak način manifestirajo svojo brezbriznost, je čisto odveč organizirati še kakšne tečaje. Še tako tehtna predavanja

(Dalje na 5. strani)

Koncert postojnskega zbora

Preteklo soboto je na povabilo zadruge »Naš Kras« gostoval v openski Prosvetni dvorani mešani zbor iz Postojne. Zbor je toliko številen, da more uspešno nastopati tudi v sestavi moškega in ženskega zbora. Na sporedu so bili zastopani skladatelji Anton Lajovic, Rado Simoniti, Vilko Ukmar, Karel Pahor, Anton Foerster, Ubald Vrabec, Vasilij Mirk, Peter Lipar, Makso Pirnik, Emil Adamič, Matija Tomc, Josip Pavčič, Lovro Hafner in Kuhar - Gobec. Visoko izvajalsko raven so še posebej poudarjale nekatere pesmi, ki spadajo v sam vrh slovenske zborovske literature. Naj tu

omenim le Očenaš hlapca Jerneja nedavno preminulega skladatelja Karla Pahorja in pa Lan Antona Jajovca. Solidno pevsko tehnično pripravljenost tega zbora so še posebno zgovorno prikazali nekateri pevcisolisti.

Glasbena tenkočutnost dirigenta Iva Jerlerčiča daje zboru veliko poustvarjalno moč. Podajanje zbora je številno občinstvo sprejemalo z velikim zadovoljstvom. Ob začetku je postojnske pevce v imenu zadruge »Naš Kras« in openskega občinstva pozdravil domačin skladatelj Ubald Vrabec.

O Kocbekovi drugačnosti

Vpliv Edvarda Kocbeka na slovensko sodobno kulturno in politično zgodovino je tako raznovrsten in večplasten, da ni prav, če govorijo ali pišejo o Kocbeku samo tisti, ki ga želijo bodisi brezmejno hvaliti bodisi brez vsake mere psovati, kot se, žal, dogaja. Prav zato je želelo Kulturno združenje Most prirediti vrsto predavanj, na katerih bi stopili v ospredje pogledi na Kocbeka iz neke doživete, osebne, eksistencialne skušnjave, mimo kakršnegakoli neposrednega, zlasti političnega interesa. Po Marjanu Rožancu je bil na vrsti Taras Kermauner, ki je o Kocbeku govoril prejšnjo soboto v mali dvorani Kulturnega doma v Trstu.

Taras Kermauner se je prvič srečal s Kocbekovim svetom že v rani mladosti, tik pred vojno, ob branju Kocbekove revije DEJANJE. V njegovi družini — Kermauner izvira iz komunistične družine — se o Kocbeku ni govorilo. Razlog je razumljiv. Edvard Kocbek je hotel avtonomijo, demokracijo, opredeljeval se je zoper imperalizem, kapitalizem in klerikalizem, pa tudi zoper stalinizem, do katerega ni bil prizanesljiv. Močan vtis nanj je napravila v DEJANJU priobčena Plisnierova novela IGOR o usodi starih komunistov v stalinskih procesih. Že takrat, zlasti pa pozneje okoli petdesetih let, mu je stik s Kocbekom pomenil globok pretres. Kocbek mu je pomenil toliko kot iznajti in imeti lastno stališče, biti v sporu s svetom, nikomur biti zvest kot hlapec ali suženi, biti svoboden, neosvojljiv, večna negacija in dialektika. Ni sicer moč istovetiti Kocbeka s to njegovo podobo, vendar takrat mu je Kermauner pripisoval vse te lastnosti. Zanj je posebljal različnost, zato tudi po vojni ni mogel biti samo član, pripadnik, vernik. Sredi največjega navdušenja in zaverovanosti v svetle dni, je Kocbek pisal pesmi, ki so vojno in povojno dogajanje reflektirale, ki so videle v njem drugo plat: drugost.

Kocbek je v nekem smislu izdajavec. Sredi zmage in polne biti je gledal tudi praznino, problem, muko, krivdo. Pisal je tudi o črni orhideji, o strahu, ne le o pogumu, o dveh rokah, o zvesti in o zidajavski, o smrti, ki ni le prag v večno življenje, ampak tudi meja in konec človekove nadutosti.

Kermauner se je ustavil tudi pri napadih na Kocbeka leta 1944 v Slovenskem domu, ki so bili vseskozi surovi, nizkotni, ovaduški, v slogu, ki — žal — ni utonil v preteklost, čeprav z drugimi vsebinskimi argumenti, vse do današnjih dni.

Kermauner je tudi omenil, kako je na Kocbeka leta 1951 partija gledala kot na izdajavca, ker da je enačil belogardista in partizana, ker se je zvezal za neljudi in poražence. Kocbeka so tedaj zapustili skoraj vsi njegovi somišljeniki, ostal je osamljen. Nihče se zanj ni zavzemal. Redka izjema, še ta iz zamejstva, je bil Boris Pahor, o katerem sicer Kermauner meni, da je videl v Kocbeku le njegovo najmanj zanimivo in veliko plat. Je pa bilo takratno Pahorjevo dejanje v moralnem oziru lepo in ohrabrujoče.

Komaj po letu 1963 se je Kocbek spet pojavil v javnosti, dobil je celo Prešernovo nagrado, postal je spet Zmagovavec, čeprav na drugem področju. Spet so se zgrnili okoli njega privrženci in ga hoteli kronati za edinega pravega Zmagovavca. Ta težnja je vidna vse do danes, t.j. napraviti iz Kocbekove politične, religiozne, socialne misli svoj skupinski program, takorekoč si ga lastiti kot figuro.

Za Kermaunerja je Edvard Kocbek še danes pristen intelektualec, hoteni, načelni izdajavec. Bil je — in je še — katolik, pa se je razšel s Cerkvijo, pridružil se je Osvobodilni fronti, se opredelil zoper katoliško duhovščino in katoliško stranko, a se ni do kraja predal komunizmu, čeprav se je tako zdelo. Tudi znotraj osvobodilnega gibanja je ostal svoj — drug od javno znane. Imel je in branil je svojo avtonomno pozicijo. S svojim zgledom je učil nezvestobo karšnemukoli političnemu, socialnemu programu. Kocbek pozna le dve izjemi: glede Boga in nacionalnosti. V tem je neomajen, preprost, le tu se

do kraja prepušča svojim mesijanskim sanjam. Le tu se obnaša, kot da je vse jasno in trdno. Ta drugo stran sicer Kermaunerja ne zanima toliko, tu se mu zdi nesodoben, a trdno je uverjen, da bo prišel čas, ko se bo razkrilo, da ravno tako ni bil scela v Bogu in Narodu: da ju je s strani, ko se je danes še ne zavedamo dovolj, problematiziral. Kermauner je sicer dodal, da bi Kocbek to njegovo tolmačenje verjetno zavrnil, zakaj prav gotovo je več kot to, kar vidi v njem on. Toda njemu pomeni Kocbek prav to, njega zanima Kocbek kot živ človek, posebno ta njegova lastnost biti zvest le temeljnemu, primarno človeškemu, pogledati pod vsako zavezanost, se razvezati družbeni vezi, da bi bil človek lahko zavezan — svoji, skupni usodi.

Kermauner je v svojem predavanju nanizal toliko neposrednih, človeško toplih spominov in anekdot o Kocbeku in vtisov o svojih srečanjih z njim, da je bilo za poslušavce njegovo predavanje, upam si trditi in nekateri so to odkrito priznali, izjemno osvežujoče in, zaradi predavateljevega bistrega in odkritosrčnega pogleda za kulise slovenske, zlasti polpretekle zgodovine, tudi vznemirljiv večer. Kermaunerjevo prizadeto predavanje je bilo daleč od vsake običajnosti. Prepričan sem, da je zato marsikateri poslušavec zapustil malo dvorano Kulturnega doma z drugačno zavestjo tako o Kocbeku kot tudi o samem Kermaunerju.

Zadnje predavanje o osebnem srečanju z Edvardom Kocbekom bo imel v ponedeljek 23. t.m. ob 20.30 Aleš Lokar. Tudi to bo v Kulturnem domu.

V. V.

Solženicin stremi po nekrvavi revoluciji

Na neki nedavni tiskovni konferenci v Zürichu je Solženicin izjavil, da je začel izhajati v Sovjetski zvezi z njegovo pomočjo nov ilegalni list, ki naj bi pripomogel k moralnemu prerodu, ki je potreben za rešitev. Pojasnil je, da je bistvo njegove ideje v tem, da se mora pojaviti v Sovjetski zvezi nov kriterij vrednot. Treba je spodbujati sovjetske državljane, naj zavračajo uradne laži, in nehajo ploskati in odobravati to, česar ne morejo verjeti, pa tudi glasovati, če imajo drugačno mnenje. Če bodo ljudje poslušali ta moj poziv — je rekel Solženicin — se bodo kmalu izkazali učinki, že čez mesece in

ne šele čez leta. To bo plaz, to bo nekrvava revolucija.«

—o—

Našim pevovodjem

(Nadaljevanje s 4. str.)

nimajo pri nezainteresiranih poslušalcih nobenega haska. Edina konkretna korist takih tečajev je brezplačen izlet s primernim kosilom!

In vendar bi bili tečaji še kako potrebni. Dostikrat sem pri prepevanju zborov slišal intonačne pomanjkljivosti, ki niso nastajale po krivdi pevcev, temveč zato, ker jih pevovodja ni slišal. Ker ni vaje n poslušati. Ker nikogar in ničesar ne poslušajo, še lastnega zbora ne. A poslušati bi se najbolj temeljito naučil na koncertih drugih zborov, odličnih, dobrih in slabih. Da, tudi teh. Slišal bi, kaj je grdo in česa se mora izogibati in paziti, da se njemu ne pripeti.

14. t.m. je gostoval na Opčinah mešani zbor iz Postojne. V Sloveniji uživa lep ugled. Na tekmovanju v Mariboru je dobil srebrno plaketo. Trenutno ni v zamejstvu zbora, ki bi se vsaj zdaleč mogel z njim primerjati. Ne po izvajalski ravni, ne po sposobnosti pripraviti za celovečerni koncert tako zahteven spored. In vendar se nobenemu pevovodji ni zdelo vredno, da bi prišel te pevce poslušati. In seveda še manj, da bi bil lastnim pevcem priporočal udeležbo. Dokler pa imajo pevovodje tako ozkosrčen odnos do skupne pevske kulture in napredka, dokler se tako samodopadljivo zapirajo pred svetom, do takrat je vsak tečaj ali seminar čisto nepotrebna in iluzorna pobuda, ki pri naša le zgubo časa in denarja.

Ubald Vrabc

Stara kraška arhitektura

»GULAG II«

Pri nemški založbi Scherz je izšel drugi del knjige Aleksandra Solženicina »Otočje Gulag«, »o delu in iztrebljenju, duši in žični ogradi«.

Solženicin zdaj kar bruha iz sebe knjige, kot bi hotel nadoknaditi tisto, kar je po sili razmer zamudil.

STROJEPISKA REKORDERKA

Na avstrijskem državnem prvenstvu v strojepisju je zmagala sedanja svetovna prvakinja Johanna Proksch-Steinhauser in izboljšala svoj dosedanji svetovni rekord za 11 udarcev. Dosegla je 620 udarcev po tipkah oziroma napisala toliko črk na minuto.

NOVA TRGOVINA V SESLJANU

Lučka Hrovatin bo v Sesljanu na št. 43 (za bencinsko črpalko ESSO) v kratkem odprla parfumerijo z estetičnim salonom. Janke in Tati ji ob priliki čestitajo in ji želita polno uspeha. Prijatelji in klienti pa se priporočajo za visoke popuste

PROSTOR MLADIH

Srečanje z mladima Slovencema iz Argentine

V zadnjih letih opazamo, da prihaja v naše kraje čedalje več slovenske mladine, ki živi v tujini. Razveseljiva je ugotovitev, da mladina v tako daljnih krajih še vedno govori tako lepo in čisto slovenščino in čuti slovensko. S tem je neposredno dokazano, kako bogata dediščina je slovenstvo.

Razni stiki in srečanja med mladinci, ki bivajo v tako različnih okoljih, so zelo prijetni in bogatijo tako ene kot druge.

Pred nedavnim sta se mudila pri nas Gregor in Maruška Bagatelj, brat in sestra. Oba sta zelo aktivna v slovenskih mladinskih organizacijah v Argentini. Prepričani smo, da bo naše cenjene bravce zanimalo, kaj delajo in kako mislijo mladi Slovenci v tistih krajih. Zato smo jima zastavili nekaj vprašanj. Maruška je stara dvajset let in študira matematiko in fiziko na univerzi v Buenos Airesu. Gregor pa ima 22 let in je študent agronomije na isti univerzi.

Koliko Slovencev je v Argentini in kje živijo?

Gregor: Po statistikah nas je približno 40.000, od katerih se je naselilo v te kraje 30.000 pred drugo svetovno vojno, ostali pa so prišli po njej. Najbolj strnjeno smo naseljeni v glavnem mestu Buenos Airesu in okolici. Večje skupine živijo tudi v notranjosti države: v Mendози, znani po velikih vinogradih, v Miramaru, kopališču ob Atlantiku; v Barilochah, ki je važno turistično mesto v južnih Andih, in drugod.

Maruška: Če se primerjamo s številom samo mestnega prebivalstva (8.000.000), smo le majhen drobec. Sreča pa je ta, da le redke družine živijo bolj oddaljene. Po večini smo naseljeni v skupinah, to nam tudi olajša skrb za gojitev slovenščine.

Kako so se Slovenci vključili v argentinsko realnost?

Gregor: Hočeš, nočeš, moraš. Vsakdo, ki se trdno odloči za neki cilj, bo, čeprav s težavo sprejel nase vse križe.

Maruška: Ko so se Slovenci po drugi svetovni vojni naselili v Argentini, niso imeli prav nobenega kapitala in tudi jezika niso znali. Po kratki, a težavni dobi so se dokopali do služb in si postavili lične hišice. V Argentini je zelo močan srednji višji sloj, v katerega moremo vključiti večino slovenskih naseljencev. Udeležujejo se v najrazličnejših strokah. Seveda so se nekateri povzpeli med močne industrijalce.

Evropejci imamo precej nejasno predstavo o političnem življenju v Argentini. Vojaške diktature, državni udari, dogodki ob nedavni Peronovi smrti nam dajejo vtis nestalnosti in politične nezrelosti. Kaj bi vidva k temu pripomnila?

Gregor: Razdalje povečajo razlike in onemogočijo jasen pregled stvarnosti. Ko pride človek iz Argentine, se bo morda začudil nad dejstvom, da je drugod sorazmerno ravno tako drago kot doma. Teroristični napadi in umori, ki jih ljudstvo ne odobrava, so naperjeni v padec vlade in vodijo h komunistični revoluciji, ki pa je do sedaj še bolj oddaljena. Če se bo državnikom posrečilo socialno stanje izboljšati in varnostnim organom iztrebiti gverilske celice, se bo živ-

ljenje v Argentini zelo izboljšalo. Za naše razmere se prav dobro živi. Argentina je mlada država v še politično mladi Ameriki. Ne moremo pričakovati zrelosti v njenem političnem življenju. O zadnjih dogodkih pa še nisva poučena.

Kako gledajo domačini na evropske prišleke?

Gregor: Argentino so naselili v največji meri Španci in Italijani. Vendar so največja imena v civilni zgodovini imena drugih

narodnosti. V tem času se je pa kri različnih narodnosti že tako pomešala, da ni nobenega z gledovanja. Če se v javnosti pogovarjaš v drugem jeziku, bodo drugi radi prisluhnili in marsikdo bo vprašal, kakšen jezik govoriš.

Maruška: Le da hvaležno priznaš to, kar nam je Argentina nudila, in dokažeš vsaj malo zanimanja zanjo, ti ne delajo večjih preglavic. Nasprotno, še zanima jih življenjske skupnosti, ki je drugačna kakor njihova. Navadno najbolj občudujejo brezplačno delovanje in pa vztrajnost.

Gregor: Zelo redki so prenapeteži, ki ti zabrusijo v obraz, češ, v Argentini smo, govori kasteljansko.

Pri katerih organizacijah sodelujeta?

Gregor: Naša osrednja organizacija je »Zedinjena Slovenija«. Ona pripravi skupne prireditve in če nas potrebujejo, smo vedno pripravljene sodelovati. Največ pa sva zaposlena pri mladinskih organizacijah: Slovenska dekliška organizacija, Slovenska fantovska zveza, Slovensko katoliško akademsko društvo. Mladinska Vez, itd.

Prvi dve sta razdeljeni na krajevne odseke. Teh je osem. Midva sva največ pri tistem, ki spada na Pristavo v Castelarju. Vsak mesec je zvezna in krajevna mladinska maša s predavanjem in razgovorom. Enkrat na leto odseki priredijo svoj mladinski dan; ti dosežejo svoj višek na zveznem mladinskem dnevu. Na sporedu je: sv. maša, tekmovanje v odbojki, nastopi naraščajnic in naraščajnikov, pevska točka, folklorni plesi, gimnastične vaje, itd. Pevsko glasbeni festival, športni turnirji, plesi, izleti, družabni večeri so dobro obiskani.

S.K.A.D. pripravlja predavanja o raznovrstnih temah, pa tudi izlete. Lani je pripravilo razstavo mladih likovnih ustvarjalcev; razstavljene so bile slike, risbe, glina. Seveda je velik uspeh.

Mladinska vez pa je revija, v kateri moremo izražati svoje misli in objavljati lite-

rarne poizkuse. Od teh mladih se pričakuje, da bodo v bodoče sodelovali z našimi revijami in časopisi.

Maruška: Vključena sva tudi v skupino vaditeljev telesne vzgoje in se ukvarjava z organizacijo počitniških tečajev in kolonij za mlajše.

Kar se petja tiče, lahko dokažemo, da Slovenci brez njega res ne vzdržimo. V vsakem okraju je zbor in pa še kak mladinski oktet oziroma manjša skupina. Posrečilo se nam je tudi posneti nekaj plošč. Sicer pa nas med Argentinec kar pogostoma vabijo.

Kot smo že v uvodu omenili, govorita lepo slovenščino. Kaj pripomore k temu?

Gregor: Nadvse važno je, da v družini oče in mati ne dopustita, da se govori drugače kot slovensko. Potem je na vrsti osnovna šola ob sobotah in kasneje srednješolski tečaj dvakrat na mesec. Po družini pa najbolj vpliva duh prijateljskega kroga, v katerem se kretamo. Tudi prebrane knjige pridejo v poštev za lepo slovenščino.

Maruška: Mislim pa, da je bistvo v pravem usmerjevanju vzgoje. Da se pri insistiranju slovenske govorice ne doseže nasprotni učinek, odpor do nje, ampak, če že ne ljubezen do materinega jezika, vsaj spoznanje bogastva, ki se nam nudi brezplačno.

Kaj bereta? Si dopisujeta s Slovenci v domovini?

Gregor: Beremo naše časopise in revije. Svobodna Slovenija, Duhovno življenje, knjige Slovenske kulturne akcije, Mladinska vez so nam jezikovna zakladnica. Čim več knjig prebereš pred univerzo, več veselja imaš do prebiranja slovenskih pisateljev. V akademskih letih je čas zelo odmerjen in si lahko privoščiš knjigo le kot izjemen luksuz. Dopisovanje je v glavnem s sorodniki. Zelo malo jih je, ki bi si privatno dopisovali. Nekateri se poznajo potom »Ognjišča«, ki ga radi prebiramo, ali pa če je bil kdo na obisku v teh krajih.

Kako se znajde slovenski otrok na argentinskih šolah?

Gregor: Ko pride otrok v argentinsko šolo, sta možna dva primera: da zna ali pa ne kasteljansko. Ko sem sam prišel v prvi razred, nisem znal več kot tri besede. Hitro sem se navadil in mi kasteljansčina nikdar ni delala preglavic. Taki slučajni so že redki.

Otroci zdaj že znajo malo več jezika. Na splošno so dobri učenci in marsikdo se je povzpeli med odličnjake. Sošolci ne delajo težav našim rojakom, nasprotno, radi jih imajo in jih hitro vključijo med prijatelje.

Maruška: Seveda so tudi taki, ki težko sprejemajo odgovor na kakšno vabilo: »Moram na slovenski sestanek, ali: Imam prireditve v slovenski skupnosti«. Tako so nam

včasih, dokler nas niso dokončno spoznali, očitali zaprtost, nesocialnost. Kar pa je za osnovno in srednjo šolo popolnoma razumljivo, ko se držiš bolj domačega kroga. Vse drugače je, ko si dobiš službo in razne stike na univerzi.

Gregor: Navadno ne poznajo našega naroda in dežele, v kateri živi. Nekateri pa so tudi že bili v Sloveniji v družbi slovenskega prijatelja in so prav začudeni nad lepoto pokrajine.

Kaj vam pomeni slovenstvo? Vam pomeni moro ali bogastvo? Mislite, da se bo slovenstvo ohranilo v Argentini?

Gregor: Dosedanje moje življenje se je razvilo v slovenskem okolju. Kar imam argentinskih prijateljev, so iz srednje šole ali fakultete, a so redki v primeri s številom slovenskih. Slovenska skupnost v Argentini mi je dala vse, kar premorem; njej in staršem se moram zahvaliti za posredovano vzgojo in kulturo. Zato ji skušam s svojim delom nekaj povrniti.

Za najino in naslednjo generacijo je že poskrbljeno in garantirano, da se bo obdržala. Od nas je odvisno, koliko časa se bomo ohranili kot Slovenci. Naši starši so poskrbeli, da lahko njihovo delo nadaljujemo.

Maruška: Upajmo, da se nam posreči zavzeti pravo smer vzgoje in še naprej dokazovati vzroke, bogastvo in cilje slovenske skupnosti v svetu.

Potrebno je le, da mlajši sodelujemo in počasi poprimemo vajeti v roke. In to se že dogaja. Komur je slovenstvo mora, sam sebi v skledo pljuje.

Kakšen vtis vama je naredila Evropa?

Evropa nama je Tržaška, Koroška in Slovenija. Pokrajinsko je bil lep vtis, ker so za naše razmere razdale zelo majhne. V okolju, v katerem sva živela, se nama je zdelo, da se veliko več potroši kot pri nas v Argentini. Prišla sva do zaključka, da bi se laže preselila na Tržaško kot v Slovenijo. Življenje pri vas je bolj čisto in zdravo.

Večer z Aleksijem Pregarcem

SKAD v Gorici se je letos odločil, da bo priredil več literarnih večerov, saj posvečamo premalo pozornosti temu, kar ustvarjajo naši domači ljudje. Zgodi se, da gre marsikatero literarno delo, ki že s težavo izide, mimo nas skoraj neopazno. Naš prvi gost je bil v ponedeljek 9. decembra Aleksij Pregarc. Namen večera ni bil samo gola predstavitev Pregarčeve prve pesniške zbirke, ampak predvsem prisrčno in domače srečanje s slovenskim umetnikom.

Aleksija Pregarca ni treba posebej predstavljati, saj je nam Goričanom že dobro znan. Vodil je igralsko šolo Slovenske katoliške prosvete v Gorici, sedaj pa je režiser dramske skupine prosvetnega društva »Štandrež«.

Najprej nam je nakazal svoj pesniški razvoj, nato pa predstavil svojo prvo zbirko »Pesmi«. Povedal je, da so pesmi iskrene in da so odraz tega, kar je sam doživel. Sam je recitiral nekaj poezij in jih nato komentiral. Včasih veje iz pesmi pesimizem, ki je bolj kritika življenja kot pa obup nad življenjem. Pregarc je poudaril, da pesnik ni dolžan reševati problemov, ampak je njegovo poslanstvo že v tem, da jih nače.

Kot gosta sta bila prisotna tudi gospa Jolka Milič, ki je prevedla Pregarčeve pesmi, in slikar Demetrij Cej, ki je dal zbirki zunanjo opremo. Gospa Miličeva je povedala nekaj o težavah, na katere naleti prevajalec, in o nevhvalečnosti tega dela.

Pri vsem tem ne moremo točno razumeti, zakaj ni bilo možno avtorju izdati svoje zbirke pri kaki slovenski založbi. Ne bi radi verjeli, da se je to zgodilo zaradi nenaklonjenosti nekaterih krogov do pesnika. Sicer je po drugi strani pozitivno, da je bila njegova zbirka prevedena v italijanščino, čeprav je jasno, da katerokoli literarno delo, in še posebno pesniško, v prevodu zgubi na svoji pristnosti.

Soglašamo z Jolko Milič, da ima prevajalsko delo svoj smisel, ker omogoča večinskemu narodu, ki je na splošno nevešč našega jezika, da spozna našo literaturo.

V. M.

—o—

LETOŠNJE »LITERARNE VAJE«

Z letošnjim letom je stopila mesečna revija naših tržaških in goriških študentov v svoje 26. leto. Predstavlja se z novim ovitkom, za katerega je narisala risbo prof. Franka Fornazarič. Novost letošnjih »Literarnih vaj« je tudi v tem, da so metirane dvokolonsko, kar napravi branje lažje. V prvi številki sodelujejo Bruna Skabar, Lidija Rupel, Zdenka Trampuž, Magda Jevnikar, Suzana Pertot, Eva Fornazarič, Loredana Guštin, Vesna Sosič in še razni drugi, v »kulturnih novicah« pa še Martin Jevnikar in Eva Rosner.

Slovensko akademsko društvo SKAD - Gorica vabi člane in prijatelje na običajno Štefanovanje, ki bo v četrtek 26. decembra v Palace hotelu v Gorici s pričetkom ob 18. uri. Igral bo ansambel »Taims« z Opčin.

SAMO PAHOR V SKK

V soboto 14. decembra smo imeli klubovci v svoji sredi prof. Sama Pahorja, ki je govoril na temo: »Pravica Slovencev do uporabe lastnega jezika«.

Povedal nam je, da smo delno sami krivi, da ne uživamo pravice do uporabe lastnega jezika, ker nismo dovolj odločni v zahtevanju dvojezičnosti. Čeprav se večkrat zaman sklicujemo na Posebni statut v tej svoji zahtevi, ker statut ni bil ratificiran od italijanskega parlamenta, ne smemo pozabiti, da nam to pravico priznava italijanska ustava.

David Esina **M'RAZ** (novela)

V krčmo pri Marički je zahajalo, še posebej sedaj, ko je zunaj pritisnil mraz, mnogo gostov. Med drugimi je prihajal tudi Matevž, od vseh poznan stariček. Nihče ni vedel, od kod prihaja, toda na njegovem suhem, utrujenem obrazu se je dalo z lahkoto razbrati, da je moral Matevž svojčas marsikaj preživeti in pretrpeti.

Marsikdo se spominja njegovega nenavadnega prihoda v vas.

Bilo je pozno zimsko popoldne, ko so se vrata v krčmi odprla. Ker ni nihče vstopil, so gostje prvi trenutek mislili, da je tega kriv veter, ki je zunaj dolgočasno tulil.

Že je nekdo vstal, da bi vrata zaprl, ko je v izbo vstopil čuden stariček. Ves hrup, ki je prej polnil izbo, je sedaj izginil; še Rozenov Pepe, katerega je bilo nemogoče utišati, ko je pripovedoval svoje, je sedaj umolknil.

Samo tu pa tam se je slišalo tiho mrmranje. Prišlec je še vedno stal sredi izbe. Ovit je bil v temen, na mnogih mestih zakrpan plašč. V eni roki je držal star, abtolčen kovček, čez ramo pa mu je visela majhna usnjena torba.

Mož se zgane, stopi naprej k točilni mi-

zi ter krčmarja vpraša, ali Ravbarjeva koča še stoji.

Krčmar Miha ga osuplo pogleda, saj je bila Ravbarjeva koča že mnogo let prepuščena na milost in nemilost letnim časom. Prejšnji gospodar je nenadoma izginil tako so lahko vaške ženske začele spletati vse mogoče štorijske račune njega in njegovega posestva. Koča je stala dobro uro hoda iz vasi, zato se je Stareto Tone ponudil, naj tujec prespi pri njem. Zunaj je namreč že legal mrak, in pot tjakaj ni bila lahka. Tujčev odgovor je bil zelo jasan; obrnil se je in izginil skozi vrata v noč.

Uro pozneje je v Ravbarjevi koči gorela luč.

Naslednje jutro je vsa vas vedela o novem gospodarju Ravbarjeve koče. Vaške klepetulje so si zgodaj zjutraj začele beliti glavo z vsemi mogočimi vprašanji.

Upale so, da bo tujec prišel v vas. Zelo jih je mikal tujčev nepoznani obraz. Neznavec se pa tistega dne ni prikazal v vasi. Od kod se je ta človek uzel? Kdo pravzaprav je? Tako so ugibale vaške ženske in dolgo jim ta vprašanja niso dala miru.

Počasi se je vas navadila na novega vaščana, ki je vedno bolj pogosto zahajal v krčmo. Mož se v začetku ni spuščal v pogovor, zdaj si ga pa lahko večkrat videl, kako je kramljal z drugimi gosti. Če pa je kdo poskušal zvedeti kaj več o njem, je stariček umolknil in težko ga je bilo zopet spraviti do besede.

Največja uganka pa je bila tista usnjena torba. Zmeraj jo je imel pri sebi in nihče ne pomni, da bi jo bil kdaj odprl.

Minil je mesec, odkar je Matevž, tako so ga krstili vaščani, saj ni nihče vedel za njegovo pravo ime, s svojim prihodom razburil enolično življenje vasi. Sneg je že zapadel in mraz je s svojo prisotnostjo opozarjal, da je zima že tu. V vasi je bilo vse živo, zrak je bil poln veselega pričakovanja. Božič je blizu in vsi so nestrpno čakali na sveti večer. Še posebej otroci, zakaj vedeli so, da jim bo božiček prinesel polno darov.

Medtem je mraz postajal hujši in hujši. Kmete sicer ni skrbelo, saj so imeli v drvarnicah lepe zaloge drvi. Edini, ki se za to ni pobrigal, je bil Matevž. Kmetje so na tako početje zmajevali z glavo in marsikdo mu je ponudil svojo pomoč. Matevž jo je vedno odklonil.

(Dalje na 10. strani)

STARA AGNETA

Starka je s počasnimi koraki rinila vkreber. Bi'a je majhna, drobna, v obraz bleđa in izpita, vendar brez gub in trdih potez. Oblečena je bila v dolg plašč, pokrita z naškrobljeno avbo. V rokah je nosila molitvenik in vejico sivke v robčku.

Gori, kjer je rastlinje postopoma izginjalo, jo je čakala koč, čisto ob ledeniku, čigar zledeneli valovi so se spuščali z zasneženih vrhov v dolino. Sama je prebivala v koči, zakaj vsi njeni dragi so že pomrli.

Nedelja je bila. Iz cerkve se je vračala, in vendar, kdo ve zakaj, ni se počutila ne potolaženo ne pomirjeno. Župnikove besede, s katerimi je opisoval smrt in pekel, so jo burile. Nenadoma se je spomnila, da je še kot otrok slišala pripovedovati, da mnogo pogublencev trpi svoje muke na večnih gorskih ledenikih nedaleč od njene koč. V spomin so ji prišle zgodbe o teh ubogih sencah, ki jih je ledeni veter neprestano gnal in mučil. In prvič v življenju je začutila grozo pred goro. Njena koč se ji je zadržala tako nerodno postavljena, tako visoko in tako oddaljena od živih. Ali ne bi lahko Nevidni prišli z viših ledenik? Ona pa je bila sama, docela sama...

Ko se je tega zavedela, so postale njene misli še bolj temne in žalostne in občutek resničnega obupa ji je stisnil srce.

— Agneta moja, — je izrekla na glas (v tisti ogromni puščavi ji je to že prešlo v navado) — Agneta moja, tam gor v svoji koči ves božji dan se trudiš, da ne bi umrla od lakote. Toda ali je na svetu živ krst, ki bi mu bilo tvoje življenje v veselje? Ni ga, ni ga. O da bi bil še katerih tvojih med živimi! O ko bi živela spodaj, v vasi, kjer bi lahko še kaj dobrega naredila. Res je, reva si. Ne bi si mogla privoščiti ne psa ne mačke, toda včasih bi lahko dala zatočišče veraču. Ne smela bi živeti tako daleč od ljudi! Če bi te le od časa do časa truden popotnik poprosil za kozarec vode, takoj bi se čutila koristno. — Zavzdihnila je ob misli, da niti kmetice, za katere je tkala platno, ne bi obkobile njene smrti. Vedno je bila delala pošteno in vneto, toda koliko žena je delala dobro, morda celo bolje od nje! In jok jo je posilil ob misli, da se njene odsotnosti ne bi zavedel niti pastor, pa čeprav jo je leta in leta gledal na istem mestu v cerkvi.

— Sem že kakor bi bila mrtva, — je nadaljevala, — nikogar ne skrbi več zame, lahko bi celo umrla, samota mi je porednila srce... Moj Bog, moj Bog! — vedno bolj se je razvnela, — da bi bil le en sam človek, ki bi mu lahko storila dobro delo, potem bi stara Agneta morda spet našla žarek toplote. Toda saj vendar ne morem plesti nogavic divjim kozam, pa tudi ne postiljati svizcem. Moj Bog, rotim te — dvignila je pogled proti nebu v znak izzivanja — če mi ne daš nekoga, ki bi me potreboval, bom enostavno umrla...

— : : —

Visok in resen menih jo je dohitel na stezi. Ko jo je videl tako obupano, se ji je pridružil, Agneta pa mu je zaupa svojo bol. Rekla mu je, da je njeno srce kakor kos ledu in da bo kmalu postala taka, kakršni so obsojenci na ledeniku, če ji Bog ne nakloni nekaj ali nekoga, ki ji bo smisel življenja.

— Bog to lahko stori, — je rekel menih, toda Agneta ga je zavrnila: — Ali ne vidiš, da je Bog tu, v tej mrzli in goli puščavi nemočen?

Vzpenjala sta se, spotoma pa govorila. Skale je pokrival mah, stezo pa so obdajala puhasta drevesa, toda kma'u je ostra in skalnata puščava s snegovi in ledeniki začela kazati njunim očem svoj žalostni videz.

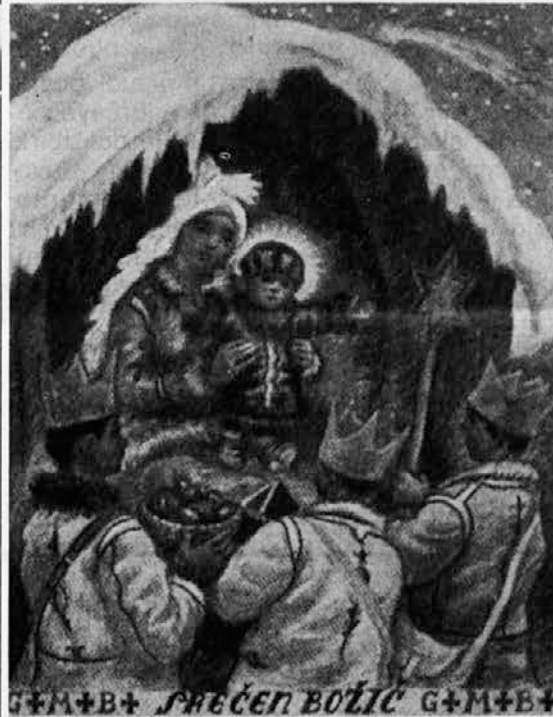
Menih je zagledal ob vznožju ledenika Agnetino koč. Pa je rekel: Tu torej stanuješ? Potemtakem nisi sama, saj živiš med množico prijateljev! Poglej jih vendar!

Menih je sklenil palec s kazalcem in ju nesel k levemu Agnetinemu očesu ter ji velel, naj opazuje goro. Starka je zaprla oči in se začela tresti. Naj bo tam gori že karkoli, — je trepetaje vzkliknila — ničesar nočem videti. Bog ne daj, že tako je preveč žalosti.

— Potem pa zbogom, — odvrne menih, — težko, da bi se ti ta prizor še kdaj pokazal.

Začudena in radovedna je starka odprla oči in se zastarmela v ledenik. Spočetka ni opazila ničesar, polagoma pa se ji je zazdevalo, da je v gornjem delu stene nekaj premika. Da, nekaj belega na belem. To, kar je mislila, da so megle, vodne pare in sinjkasti odsevi ledu so bile v resnici množice pogublencev, ki so prestajali svojo kazen v večnem ledu.

Uboga starka je trepetala kakor list. Torej so njene očetje govorili resnico. Tam gori so mrtvi trpeli

Maksim Gaspari:

Božični motiv

večne tesnobe in muke. Premnogi so bi i oblečeni v bela oblačila, toda vsi so bili bosonogi in gologlavi. In bilo jih je brez števila, neprestano so prihajali novi. Nekateri so stopali ravni in ponosni, drugi kakor bi bili nekoliko privzdignjeni, kakor bi plesali, toda njihove noge so bile ranjene in so krvavele od ostrih ledenih in skalnatih konic.

Kakor bi se odvijala pravljica. Drug drugega so se držali in stiskali, kot bi iskali malo toplote, pa so se spet takoj ločevali, ker jih je bilo groza lastnih teles, mrzlih kot smrt. In ledene megle, se je zdelo, kakor da prihajajo iz njih, in prav tako vetrovi, ki niso dopuščali snegu, da bi se stalil. Niso se vsi premikali; nekateri so ostajali negibni, zmrzli in tresoči se, in taki so morali biti že dolga leta, zakaj le njihov gornji del telesa je molel iz ledu in iz snega, ki sta se bila nakopičila okoli njih.

In vendar je stara Agneta ob pogledu nanje začutila v sebi večji mir. Ni več trepetala in v srcu jo je obšlo le neskončno usmiljenje do teh nesrečnikov, katerih kruta muka ni poznala prestanka, pač pa so morali, gnani od mraza, ki ga niso mogli prenašati, tekati brez prestanka po letu, ostrem ka-

kor rezilo noža. Videla je dekleta in fante, ki jim z obraza nisi mogel brati mladosti in veselja. Še so se veselili, toda njihove noge so proti svoji volji iskale najbolj ostre ledene in kamnate konice.

Menihova roka je nenadoma padla, in Agneta ni videla nič drugega kakor brezbrežne snežne poljane. Na velikih ledenih skladih ni bilo nobenega pogubljenca, ki bi se zvijal. Sinjkaste lise niso prihajale iz zaledenelih teles, bil je to sneg ne pa duše, ki so blodile tam gor, gnane od vetra.

Prepričana, da je videla prav, je kljub temu vprašala meniha: — Pa, ali bo mogoče storiti kaj za te nesrečnike?

Menih ji je odvrnil: — Bog ni nikdar prepovedal ljubezni, da bi delil dobrote, in usmiljenju, da bi tolažilo. — Izginil je, medtem ko se je Agneta naglo vračala v svojo koč.

— : : —

Ves večer ni storila drugega, kakor premišljevala. Ali bi ne mogla pomagati pogublencem, ki so blodili na ledu? Zdaj ni imeta več časa misliti na svojo samoto. Drugo jutro se je spet odpravila v vas, vesela in smehljajoča se, kakor bi težo let veliko manj občutila.

— Mrtvi, — tako je premišljevala sama pri sebi, — ne zahtevajo, naj bi jaz imela roznata lica in lahak korak. Želijo le nekaj topline. Na to pa mladi ljudje ne mislijo, prav zares ne! Reševati umrle groznega mraza, na to lahko misli le srce starega človeka.

Ko je prišla do trgovinice, je kupila nekaj zavojčkov sveč, nekemu kmetu pa naročila velik voz drv, tako da si je za plačilo le-tega morala vzeti dvojno količino blaga za tkanje platna. Zvečer si je v svoji koči dajala poguma z molitvijo in petjem psalmov, in čeprav je vedno bolj čutila, kako ji pogum pojem, je uresničila to, kar si je bila zadala. Svojo posteljo je prenesla v zadnjo sobo, ob vhodu v koč je zanela v kaminu velik ogenj, prižgala dve sveči, ju položila na okno, sama pa legla v posteljo, ne da bi zaprla vrata v koč.

Ko je že ležala v temi, je prisluhnila, in ni ji bilo treba čakati dolgo, da je začula korake. Na ledu je čula stokanje in drseče korake, ki so se počasi kakor bi si ne drznili vstopiti. Tedaj je, kot bi jo vedno bolj bližali in se ustavili, trepetajoč, ob zidu, kakor da bi si ne drznili vstopiti. Tedaj je, kot bi jo zagrabila groza, skočila s postelje, tekla skozi predsobo in s silo zaloputnila vrata. Ne, te more ni mogla prenesti. Takoj je spet čula zunaj še druge, trudne in plazeče se korake, ki so se oddaljevali, še drugo stokanje in pridušeno ihtenje, ki se je spet vzpenjalo proti ledeniku, potem pa nič več, razen strašne tišine.

Tedaj jo je zajela nova tesnoba. — Neumnica, kako si podla, — si je dejala; — ogenj gori in drage sveče se porušujejo, in vse to zaman zaradi tvoje strahopetnosti. — Že je bila legla, toda kljub temu, da se je tresla od groze, se je ponovno dvignila, se zavlekla do vrat in jih odprla.

Spet je prisluhnila. Mučila jo je le bojazen, da se ne bodo več hotele vrniti. In zato, da bi jih pomirila, jih je začela klicati, kakor tedaj, ko je kot deklica klicala svoje ovčke v gorah: — Ovčke bele, ovčke moje, vrnite se nazaj; z vrhov in iz brezen, ovčke bele, pridite nazaj!

Bilo je, kakor bi se ostri veter z ledenika zajel v koč. Ni več čula korakov tudi ne vzdihov, pač pa le butanje severnega vetra, ki je stresal stene in sikal ob vhodu, medtem ko se je zdelo, da nemiren glas ponavlja brez prestanja: — Le počasi, le počasi; nikar je ne prestrašite! — Zazdelo se ji je, da se je soba napolnila da zadnjega koticčka z bitji, ki so hotela podreti zidove in dvigniti streho, da bi le imela več prostora. Pa to neprestano šepetanje: Le počasi! Nikar je ne prestrašite! Tedaj je, mirna in zadovoljna, sklenila roke in zaspala. Zjutraj je

(dalje na 11. strani)

OČE

Björnstjerne Björnson

Iz norveščine prevedel F. J.

Mož, o katerem vam bom pripovedoval, je bil največjavnejši v vsej soseski. Pisal se je Thord Överaas. Nekega dne je stal v pastorjevi pisarni, visoko vzravnane in slovesnega obraza.

»Sina sem dobil in hočem, da bi ga krstili,« je rekel.

»Kako naj mu bo ime?«

»Finn, po mojem očetju.«

»In kdo sta botra?«

Povedal je in bila sta najuglednejša moški in ženska v soseski in njuni družini sta obe spadali k očetovemu sorodstvu.

»Mi imaš še kaj povedati?« je vprašal pastor in pogledal navzgor k njemu.

Kmet je za trenutek molče stal tam.

»Rad bi, da bi ga krstili posebej, ne z drugimi,« je dejal.

»To se pravi na kak delavnik?«

»V soboto točno opoldne.«

»Ali še kaj želiš?« je vprašal pastor.

»Ne, nič drugega.«

Kmet je vrtil klobuk v rokah, kot bi hotel iti. Tedaj je pastor vsta!

»Potem mi dovoli, da ti izrazim še neko voščilo za na pot,« je rekel, stopil k Thordu, mu stisnil roko, ga pogledal v oči in dejal:

»Daj Bog, da bi ti bil ta otrok v blagoslov!«

Šestnajst let po tistem dnevu je Thord spet stal v pastorjevi pisarni.

»Kar dobro se držiš, Thord,« je rekel pastor, ki ni opazil na njem nobene spremembe.

»Saj tudi nimam nobenih skrbi,« je dejal Thord.

K temu je pastor molčal. Potem pa je vprašal:

»Zakaj si prišel nocoj?«

»Nocoj sem prišel zaradi svojega sina, ki bo jutri birman.«

»Fejst fant je.«

»Ne bi vam rad p'lačal vaše pristojbine, dokler ne vem, kakšen prostor mu bo določen v cerkvi.«

»Določil sem mu prvo mesto.«

»No, zdaj sem tega gotov — in tu je deset tolarjev za vas.«

»Ali bi še kaj rad?« je vprašal pastor in gledal Thorda.

»Ne, da bi vedel.« Thord je odšel.

Spet je preteklo osem let, ko se je nekega dne

zaslišal pred pastorjevo pisarno glasen hrup, ker prihajalo je mnogo mož in prvi je šel Thord. Pastor se je ozrl kvišku in ga prepoznal.

»Nocoj pa prihajaš v številnem spremstvu.«

»Hočem naročiti oklice za svoje sina. Oženil se bo s Karen Storliden, hčerjo Gudmunda, ki stoji tu.«

»To je ja najbogatejše dekle v vsej soseski.«

»Tako pravijo,« je odvrnil kmet in si z roko pogladil lase navzgor.

Pastor je obsedel za trenutek kot zatopljen v misli. Ne da bi kaj rekel, je nato napisal imeni v svoje knjige in možje so podpisali. Thord je položil tri tolarje na mizo.

»Pripada mi le eden,« je rekel pastor.

»Vem, koliko vam pripada, toda to je moj edini otrok — rad zi dobro opravil svojo stvar.«

Po tej izjavi je pastor vzela denar.

»Zdaj si že tretjič tu zaradi svojega sina, Thord.«

»Zdaj pa sem tudi končal z njim,« je odvrnil Thord, zadržal svojo mošnjo, pozdravil in šel — možje so mu počasi sledili.

Štirinajst dni nato sta veslala oče in sin v mirnem vremenu čez vodo na Storliden, da bi se pogovorila glede svatbe.

»Veslaška klop se ziblje pod menoj,« je rekel sin in vstal, da bi jo popravil. V tistem hipu pa se je izpodmaknila deska, na kateri je stal; grabil je z rokama okrog sebe, kričnil od strahu in se zvrnil v vodo.

»Drži se za veslo!« je zavpil oče, skočil pokonci in mu ga pomagal. Toda sinu so postale roke, ko je nekajkrat hlastnil po njem, trde in premrle.

»Čakaj, čakaj!« je kričal oče in veslal proti njemu. Tedaj se je sin prevrnil na hrbet, vrgel dolg pogled na očeta — in se potopil.

Thord skoraj ni mogel verjeti, ostal je na mestu s čolnom in strmel v točko, kjer je sin potonil, kakor da čaka, da se bo spet prikazal. Napravilo se je nekaj mehurjev, in še nekaj, potem pa le še en sam velik, ki se je razpočil — in fjord je bil spet gladek kot zrcalo. Tri dni in tri noči so videli ljudje očeta veslati okrog tiste točke, ne da bi djal kaj v usta ali da bi spal; iskal je sina. Šele zjutraj tretjega dne ga je našel in ga sam nesel čez gore na svojo kmetijo.

Od tistega dneva še ni poteklo leto, ko je pa-

Norveška otroška folklorna skupina pleše

stor nekega jesenskega večera že pozno zaslišal, da je nekdo zunaj pred vežnimi vrati in da tipa za kljuko. Pastor je odrl vrata in vstopil je visokorase!, naprej sklonjen mož, suh in belolas. Pastor ga je dolgo gledal, preden ga je spoznal; bil je Thord.

»Tako pozno prihajaš?« je rekel pastor in obstal pred njim.

»Žal ja, pozno prihajam,« je dejal Thord in se vsedel.

Pastor se je pričakovaje tudi sam vsedel. Oba sta dolgo molčala. Končno je rekel Thord:

»Nekaj imam pri sebi, kar bi rad dal za uboge, rad bi napravil dobrodelno ustanovo, ki naj se imenuje po mojem sinu.«

Potem je vstal, položil denar na mizo in se spet vsedel.

Pastor je preštel.

»To je veliko denarja,« je rekel.

»To je polovica izkupička za mojo kmetijo, katero sem danes prodal.«

Dolgo je pastor molče sedel. Končno je vprašal z rahlim glasom:

»Kaj misliš zdaj začeti?«

»Nekaj boljšega!«

Spet sta nekaj časa tiho sedela, Thord s pogledom uprtim v tla, medtem ko ga je pastor vprašujoče pogledal.

Potem je pastor nenadno tiho spregovoril:

»Zdaj mislim, da ti je tvoj sin končno postal v blagoslov.«

»Ja, zdaj sem tudi jaz prepričan o tem,« je dejal Thord, dvignil pogled in dve solzi sta počasi polzeli po njegovem obrazu navzdol.

Boris Pahor

MINI DNEVNIK

17. novembra

Nekje berem, češ da ženska nima preteklosti, da je vsa v sedanjosti in da misli samo na prihodnost. Odkod ta ne-modrost? Žena je tradicija. Žena je zakladnica materinega jezika. Žena je zvestoba preteklosti, da jo lahko prenese v prihodnost. Če pa se zlahka navduši za modo, to ne pomeni, da se vsa sproži v jutrišnji dan, ampak samo to, da je njena domišljija živa in nemirna. V glavnem pa žensko usmerja k izdelkom mode prav moški, ki se zaveda, kako močen je pri ženski estetski čut in veselje za barve. Ko bi moški iskali pri ženi kaj več kot mikavnost njenih telesnih vrlin in prikupnost njenih oblačil, pa bi one dosti manj dale na modne spremembe.

18. novembra

Shranil sem vabilo, ki ga je dobil *Zaliv* ob odkritju spomenika padlim pri Korošcih (Korošci, Griža, Farned.)

Kako piše: »... Vas vljudno vabi na odkritje spomenika padlim v odporiškem gibanju...«

Kolikor vemo, so naši ljudje padli v »osvobodilnem« gibanju. To pa je seveda zdaj postal »odporiško«. Tako se počasi spreminja zgodovina. Sadržaji, ki jih prinaša simbioza na ideološki podlagi.

20. novembra

V Šempetru pri Novi Gorici so zgradili bojnišnico, ki je pravi arhitektonski abortus sredi goriških polj. Sto metrov v dolžino, petinštirideset metrov v višino.

Zdaj, ko je ta skaza že dejstvo, beremo v časniku takele tirade:

»Pri prostorski sanaciji obstoječih danosti je bilo potreba poiskati način, kako utemeljiti neskladja, ki so nastala v merilih naselja Šempeter s pojavom bolnišnice, ki je porušila harmonijo okolja.« (Delo, 15. novembra).

In sledi kup bistroumnih stavkov razlage, zakaj so pobarvali stavbo z rdečo in modro barvo. Vprašanje pa je, kdo je odobril načrt, da je zdaj potrebno iskati rešitev za »porušeno harmonijo okolja«.

Gre za rešitev?

Pobarvali so tisti kolos, da zdaj kriči na kilometre daleč. Odločili pa so se za to »rešitev«, da bi stavbo z barvo docela »izločili« iz okolja!

Zato pa bodo zdaj ljudje iz novogoriške, ajdovske in tolminske občine s samoprispevki dokončali tisti rdeči in »izločeni« monstrum, da bodo potem lahko poslali svoje bolnike vanj.

16. november

Spravil sem si pismo tvrdke MEDEX iz Ljubljane, Miklošičeva 30. Takole se glasi: »Prejeli smo vaš cenjeni dopis v zvezi s katerim vam sporočamo, da vam žal ne moremo nuditi cvetni prah v zrnih oziroma zmleti t.j. Pollyuven, ki ga lahko dobite v vsaki lekarni.

Toliko v vednos. Tovariško vas pozdravljamo.«

Ta dopis me spominja na Leninove stavke: »Velike množice se bodo selile iz enega konca Rusije na drugi, pripadniki različnih narodnosti se bodo pomešali, tako da bo izginil partikularizem trdovratno osamljenih narodov.« (Lenin, Oeuvres, 20. zvezek, Editions sociales, Paris.)

17. novembra

Iz pisma prof. Bogdana Novaka. O knjigi, ki obravnava tržaško vprašanje.

(dalje na 11. strani)

Vili Hajdnik *Po sledovih verovanja naših*

Naši zgodovinarji in etnografi so v zadregi, kadar bi morali pisati o veri starih Slovencev. Tej nalogi se izognejo, če le morejo, največkrat tako, da natresejo nekaj fraz o »staroslovanskem bogu« Perunu, o Vesni, Morani, Dažbogu, Veležu itd., kar pa so, vsaj kar zadeva Slovence, same nedokazane trditve in celo brez kakršnekoli oporne točke v slovenski mitologiji, ljudskem pesništvu, pravljičah ali besedju, da o zgodovini niti ne govorimo. To pa jim niti ni zameriti, saj so odpovedali v tem pogledu tudi naši cerkveni zgodovinarji, a bi bili ravno oni dolžni, da nekoliko posvetijo v temo, ki obdaja začetke slovenske verske zgodovine. Tu pa ni mišljena samo zgodovina krščanstva pri Slovencih, ampak tudi tisto, kar so verovali Slovenci, preden so postali kristjani. Čudno je, kako je ostala naša cerkvena zgodovina brezbrizna do tega vprašanja. V tem se morda zrcali neka pravadna cerkvena tradicija, kajti Cerkev na Slovenskem — in tudi drugod — niti malo ni zanimalo, kaj so verovali ljudje, preden so postali kristjani. Obratno, hotela je, da bi tisto čimprej pozabili, kajti le tako — se ji je zdelo — bodo postali dobri in trdni kristjani, le tako jih ne bo več mikalo, da bi se vrnili v poganstvo. Vendarle pa se mi zdi, da bi bil danes že čas, da bi se naša cerkvena zgodovina premaknila s tega čisto negativnega in pasivnega stališča do »predzgodovine« katolištva na Slovenskem in pokazala malo večje zanimanje za preučevanje »na terenu«, za pretresanje ostankov starih ljudskih navad in ljudskega besedja, da bi izbrskala iz njih tisto, kar se nanaša na nekdanjo religijo. Nesmisel je trditi, da ni mogoče ničesar najti, kajti slovenščina je izredno arhaičen, starinski jezik, kar zadeva besedni zaklad, in je ohranila takorekoč vse, kar je kdaj prodrlo vanjo ali kar je bilo v njej zasnovano, pa tudi stare ljudske navade so se ohranile kot malokje. Liberalnim in marksističnim zgodovinarjem je raziskovanje tega terena oteženo že zaradi njihovega lastnega odnosa do religije, ki jo navadno podcenjujejo tudi v zgodovinski perspektivi.

Žal se je osredotočilo skoraj vse zanimanje katoliških zgodovinarjev — kar zadeva zgodnjo slovensko zgodovino — na delovanje svetih Cirila in Metodja, vendar pa so pustili druga vprašanja nekdanje vernosti slovenskega ljudstva, posebno tista, ki se nanašajo na čas pred Ciri-

lom in Metodom. Pa še glede teh dveh so se dali katoliški in nekatoliški slovenski zgodovinarji vse preveč nekritično prepričati od Jagičevih, Oblakovih in drugih tez glede nastanka njunega »slovanskega« obredja in cerkvenega jezika, kajti eno je gotovo: Ciril in Metod nista imela časa, da bi bila v letu dni, ki je preteklo med povabilom moravskega kneza Rastislava in njunim potovanjem na Moravsko, ustvarila slovenski knjižni jezik in prevedla več knjig. To se je moralo zgoditi že prej. Grivec in vsi drugi se v zadregi najrajši izognejo temu vprašanju in letnicam (npr. Grivec v knjigi »Konstantin und Method — Lehrer der Slaven«) in pripišejo tak izredni dosežek zgolj genialnosti obeh solunskih bratov.

Spričo pojava organizacijskega, državniškega in prosvetljiškega delovanja teh dveh je stopilo pri slovenskih cerkvenih zgodovinarjih močno v ozadje celo pravo pokristjanjenje Slovencev; raziskave so ostale fragmentarne, brez prave zgodovinske sinteze. O tem važnem razdobju slovenske zgodovine nimamo niti enega pravega zgodovinskega dela. Vsakdo si tolmači dejstva po svoje. Tako vidi npr. Bogo Grafenauer v misijonarju Amandu, Basku po rodu, ki je prišel okrog leta 630 spreobračat Slovence, celo frankovskega vohuna (!). Še manj pozornosti je bila deležna prvotna, poganska vera Slovencev. Tudi v tekstih cerkvenih avtorjev najdemo le najbolj običajne fraze in citiranja, čeprav bi mogli pričakovati ravno od njih, da bi se resneje potrudili in se lotili raziskav.

Zanimivo sled nekdanje prvotne slovenske religije lahko vidimo v glagolu grmeti, posebno če ga primerjamo z nemškim glagolom donnern (grmeti). Nemci in drugi zahodni Germani spravljajo ta glagol v zvezo z najvišjim bogom svoje nekdanje mitologije Donnerjem. Grmenje (donnern) je bilo njegov glas. V slovenskem glagolu grmeti pa se je ohranilo ime nekdanjega slovenskega najvišjega boga Gora. Grmeti je pomenilo: Gor govori ali »Bog se krega«, kot se dandanes pravijo preprosti ljudje. To je gotovo ostanek nekdanjega poganskega verstva. Prav tako najbrž tudi beseda »vsekati«, (strela je vsekala), kar je sorodno škedskem uaska (izg. oska): strela vseka, grmi, nevihta). Stari Švedsi so verjeli, da najvišji bog Gor meče strele in udarja s svojim kladvom po nebu, da grmi. Tudi oni imajo — enako kot Norvežani in drugi nordijski narodi — glagol gorma (grmeti), ki pomeni v bistvu isto: besneti, hrmeti. Gorske-mu grebenu pravijo aas (izg. os), ker so imenovali nekdanje poganske bogove as in so jih častili na višinah. Menili so, da bivajo na nebu, v slovenščini pa so se ohranili od tega izrazi jasno nebo, jasnina, zjasniti se. Danes se švedsko jezikoslovje ubada z vprašanjem, odkod ta izraz — as —, ki pa ga je lahko pojasniti s slovenskim izrazom: jasno nebo. Bogovi so pač prebivali, po verovanju davnih ljudi, na jasnem nebu, v njegovih globinah.

Tako se zdi skoro smešno, da menijo nekateri skandinavski jezikoslovci, ki seveda ne poznajo te slovenske besede in še niso nič slišali o teoriji o skandinavski pradomovini Slovencev, da pride beseda as (bog) iz besede Azija, češ da so menda mislili nekdanji Skandinavci, da domujejo bogovi v Aziji (!). Enako kot sta v zvezi skandinavski besedi as (bog) in aas (gorski greben), tako sta v slovenščini z vzezi besedi Gor (bog) in gora in greben. Skandinav-

sko bön pomeni molitev. Slovenska beseda greben je torej prvotno pomenila: kraj, kjer se moli. Tu je še pripomniti, da se je tudi v Skandinaviji ohranilo mnogo sledov češčenja boga Gora ali Ulla (izg. Ūll), npr. v imenu številnih krajev, kjer so bili njegovi sveti kraji ali kaka primitivna svetišča, posebno na Norveškem. Na Slovenskem spominjajo na Gora ali Hora, kot se je tudi izgovarjalo, imena raznih gora (Hova gora, Oljka, Kurešček, Koren), ali krajev (Horjul). Mnogo gora, kjer so verjetno Slovenci prvotno častili svojega Gora, so krščanski misijonarji pozneje prekrstili z imeni svetnikov, ki so imeli podobna imena, npr. Uršlja gora, Šenturška gora, sv. Areh, sv. Urh, sv. Jur (ij). Videli so namreč, da Slovenci zelo vise na verskem običaju romanja na gore k nekdanjim poganskim svetiščem in da tega običaja ni mogoče odpraviti. Tako so začeli postavljati cerkvice vrh gora in jim dajati krščanska imena, ki so spominjala na Gora. Nedvomno je v tem iskati izvor neštetihs gorskih cerkva, ki so še danes ena glavnih značilnosti slovenske pokrajine, in veselja Slovencev do romanj, zlasti k romarskim cerkvam na gorah. Posebno znamenito je bilo svoj čas romanje na štiri gore na Koroškem (Šenturška gora, Magdalenska gora itd.), ki je brez upoštevanja te prvotno poganske navade slovenskega ljudstva nerazumljivo za etnografe, posebno nemške.

Razni znaki kažejo, da Hora ali Gora (imevanega tudi Kor ali Kur, iz česar je nastalo

MRAZ

(Nadaljevanje s 7. strani)

Tako so minevali dnevi in prišel je tudi Božič.

Kot običajno so se na sveti večer vsi vaščani zbrali v majhni vaški cerkvi. V njej je bilo slovesno ozračje, polno toplote. Orgle so donele zdaj slovesno, zdaj otožno in za vsakim zvokom je bilo skrito nekaj, kar človek čuti in česar ne more razložiti. Samo eden ni užival božičnega vzdušja: Matevža ni bilo med njimi.

Naslednje jutro so se spraševali, kaj se je zgodilo, da Matevža ni bilo od nikoder. Končno se je Stareto Tone odločil, da gre pogledat in marsikdo se mu je pridružil. Niso dolgo hodili, ko so že opazili Ravbarjevo kočjo.

Kmalu so bili na Matevževem dvorišču, na katerem je vladala čudna tišina. Poskušali so ga priklicati, toda iz hiše ni bilo odgovora. Končno se nekdo opogumi, potrkna na vrata in vstopi.

V levem kotu sobe je na postelji ležal Matevž mrtev...

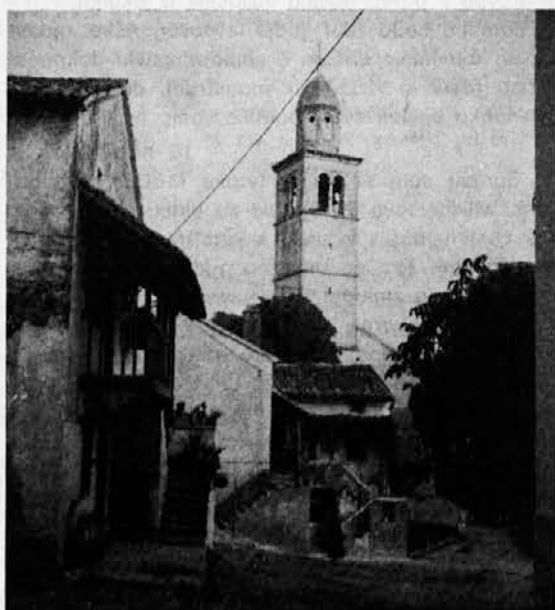
Medtem so tudi ostali pristopili in se zbrali okoli njega.

Ko bi ne bil tako mrzel in bled, bi človek lahko mislil, da spi. Na ustih mu je ležal nasmeh kakor otroku, ki sanja o princih in čudežnih gradovih...

Tedaj opazi Tone njegovo usnjeno torbo. Tih pogleda obraze prisotnih in jo nalahno odpre.

Iz nje potegne kup papirjev. Vzame v roke, prebere nekaj vrstic, odvrne pogled z zarumenelih papirjev in tiho reče:

»Vrnili se je Ravbar, da se v domačem kraju oddahne od dolge poti...«

Sv. Križ pri Trstu

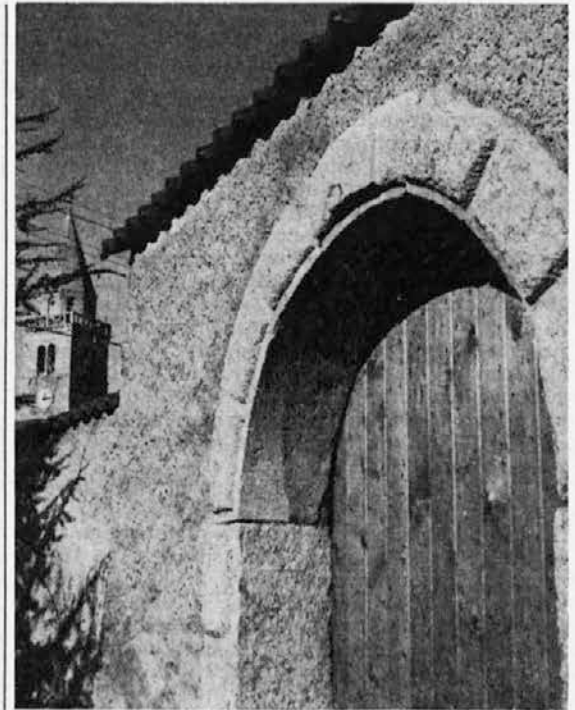
давних prednikov ✱

pozneje Ull in še pozneje Tor, Tyr ali Thor) ni-
so častili samo v Skandinaviji, ampak tudi dru-
gje v Evropi, kjer pa je ta kult prej izumrl. Na
to spominja grški bog časa Kronos, pa tudi e-
giptovski bog sonca Horus. Tudi Hor je bil pred-
vsem bog sonca, svetlobe in rasti. Lahko, da je
zašla Horusova religija v Egipt iz Evrope, morda
po trgovcih, ali pa da je Evropa dobila to re-
ligijo iz Egipta. Poleg Hora skoro ni bilo pro-
storja za druge bogove: to je bila torej že v bi-
stvu enobožna religija. Zanimivo je, da je to
zaslutil v slovenski ljudski poeziji že prof. Ivan

Grafeneuer, kar omenja tudi Slodnjak v svoji
zadnji Zgodovini slovenskega slovstva. Pozneje
pa je Gorova religija tudi v Skandinaviji dege-
nerirala — verjetno pod vplivom grškega in rim-
skega mnogoboštva — v mnogoboštvo. Med dru-
gim so skandinavski narodi v času rimskega pis-
ca Tacita že častili boga Fröya. Koroški
nemški etnograf Graber je našel sledove Fröye-
vega kulta na nekdanjem slovenskem ozemlju na
Koroškem (Georg Graber: »Volksleben in Kärn-
ten«).

Nedvomno pa se je ohranilo na Slovenskem
še veliko drugih dokazov nekdanjega prvotnega
verstva, tako v starih ljudskih pesmih, urokih,
rotenju itd., kar pa bo treba še raziskati brez
vnaprejšnjih predsodkov in shem. To je bila
namreč doslej glavna ovira, da se ni nič odkri-
lo. Taka je npr. slovita pesem o ribi Faroniki;
ti ime nima nič opraviti s faraoni, kot je menil
še Ivan Grafenauer, ampak pomeni po vsej ver-
jetnosti le malo spremenjen staronordijski izraz
Far-ond (Nevarni ali zli duh). Ta davni mit se
je pozneje združil s krščansko predstavo o Jezu-
sovi odrešitvi človeštva od večne pogube.

Drugo še povsem neraziskano poglavje slo-
venske verske (in splošne) zgodovine je veliko
število gotskih besed v slovenskem verskem iz-
razoslovju. Tega si ni mogoče razložiti druga-
če kot da so prihajali svoj čas gotski arijanski
duhovniki med Slovence in jih spreobračali k
arijanski veri, verjetno že več stoletij pred kon-
čnim pokristjanjenjem (pokatoličanjem) na-
šega naroda. Tudi temu vprašanju se slovenski
cerkveni in drugi zgodovinarji kratkoma izog-
nejo. Niti Grivec se ga ni lotil in gre molče mi-
mo njega, čeprav ni mogoče zanikati, da je v
cerkvenem izrazoslovju Cirila in Metoda nešte-
to gotskih besed, ki jih vsebuje prevod evange-
lijev gotskega škofa Wulfila iz 4. stoletja. Goti
so tedaj bivali v današnji Romuniji in Ukrajini,
Wulfila pa se je umaknil pred preganjanjem z
množico gotskih kristjanov v današnje Bolgari-
jo pod bizantinsko varstvo. Gotska služba bož-
ja se je ohranila na južnem Balkanu vse do 9.

Motiv s Proseka

stoletja in morda še dalje. Čudno bi bilo, da bi
sveta Ciril in Metod ne bila nič slišala o tem.
Goti so močno vplivali na oblikovanje vzhodno-
evropskih in južnobalkanskih narodov razen Gr-
kov. Ciril in Metod sta se med svojim obiskom
pri Kazarih in na poti tja mudila prav na ozem-
lju, kjer sta bili svoj čas državi Zahodnih in
Vzhodnih Gotov (od Dnjepra do Dona), ki se
nikakor niso vsi izselili ob odhodu zahodnogot-
ske in vzhodnogotske vojske v Italijo oziroma v
Španijo. Dokazano je, da se noben narod nikoli
ni ves izselil.

(Nadaljevanje sledi)

STARA AGNETA

(Nadaljevanje z 8. strani)

mislila, da so bile sanje. Ob vходу se ni prav nič
spremenilo. Ogenj je ugasnil in v svečnikih ni bi-
o niti sledu po loju.

Stara Agneta je skrbela za mrtve, dokler je
živela, tkala je in se mučila, da je lahko sleherno
noč imela v kaminu prižgan ogenj, srečna, da je
bila lahko koristna tem, ki so jo potrebovali. Neke
nedelje je niso več videi na njenem starem mestu
v cerkvi. Nekaj kmetov je odšlo do njene kočje. Na-
šli so jo mrtvo in vrnili so se s truplom v vas.

— :: —

Pokopali so jo naslednjo nedeljo pred mašo. Pri
obredih jih je bilo le malo, pa še ti se niso žalostili.
Toda medtem ko so padale na njeno krsto prve lo-
pate zemlje, je stopil na pokopališče menih, visok
in resen v obraz. Stegnil je roko proti zasneženim
vrhovom in redki prisotni so videli, kako se je gora
rožnato obarvala, kakor bi zgorel ogenj veselja.
Videli so iti mimo procesijo rumenih plamenčkov,
podobnih prižganim svečkam, tako številno, kakor
je bila vrsta svečk, ki jih je pokojnica darovala po-
gubljenim obsojencem.

In prisotni so vzdiknili: — Bog bodi zahvaljen!
Če je tu doli nihče ne objokuje, si je znala pridobi-
ti prijateljev v svoji veliki samoti tam gori.

Prevedel MARIJAN BRECELJ

(Odlomek iz dela: »Božični gost«)

MINI DNEVNIK

(Nadaljevanje z 9. strani)

»Moj glavni namen je bil predstaviti tržaško
vprašanje objektivno, tako iz režimskega, komuni-
stičnega zornega kota kakor tudi iz nerezimskega
ali nekomunističnega. Pri tem sem seveda na etel
na zameri na vse strani. Doma mi očitajo, ker o-
menjam domobrance itd., zato knjiga ni priznana,
ne ocenjujejo je. V emigraciji mi zamerijo, ker ome-
njam nje in domobrance kot kolaboracioniste. No-
beden ni zadovoljen. Pa to tudi ni bil moj namen.
Mislim pa, da sem svetu prikazal slovenski problem
Trsta; in to je važno.«

Eno leto je prešlo, odkar sem dobil to pismo; in
še nisem utegnil izpisati iz njega zanimive podatke
o zakulisju pri rešitvi tržaškega vprašanja.

Poslal pa sem prof. Novaku izvod *Sidra*, v kate-
rem je odprto pismo Clari Booth Luce.

18. novembra

Srečanje pri meni. Sobota zvečer. Majhna, a
intimna in ubrana agape. Zora Tavčar Rebulova,
Rebula, Lipovec, Vrabec, Živka. Malce so delali po-
koro, ko so se mora i vzpeti po naši rebri, a potem
smo pretresali današnje slovensko publicistiko v ta-

ko doživetem ozračju, da nas je polnoč presenetila
sredi razživelega mnogoglasja.

Moral bom ta zapis v miru izpolniti.

Zapis s poti v Cesenatico. Profesor Piromalli me
je službeno poklical, da se domeniva o seminarju,
povsvečenem etničnim skupnostim, ki bo v Livornu.
Predavatelje sem zbral, večinoma so člani ali pri-
jatelji italijanske sekcije »Mednarodnega združenja
za zaščito ogroženih jezikov in kultur«. Če ne bo
nobeden odmanjka, bo seminar na višku. Dosegel
sem, da lahko povabim dr. Milka Matičetovega z
referatom o rezijanski ljudski književnosti.

Ob odhodu iz Trsta so zdolž proge akacije zaspa-
no čemele nad sivkastim morjem. Obala mi je spet
priklicala vijugo vratu morskemu konjiču, potem je
mesto izginilo kot na dnu lija, ki je posrkal še zad-
nji obris izgubljenega bivališča.

Ker sem se vozil, ko bi moral biti v razredu, sem
se domislil dijakov in Danteja. Tako se mi je prika-
zal Manfredi. *Biondo era e bello e di gentile aspet-
to*. Ta sin Friderika II. je bil pesniku všeč, ker je
bil papežev nasprotnik. In papež je naročil škofu v
Cosenzi, naj dà izkopati Manfredijeve kosti in naj
jih prenese na kraj zunaj cerkvene posesti. A če-

Vljudno prosimo,

da bi poravnali naročnino, bodisi po položnici
bodisi v upravi, vsak dan od 9. do 12. ure, razen
ob ponedeljkih in sobotah.

prav ga je papež izobčil, Dante ne uvrsti Manfre-
dija med pogubljene, ampak ga dà v Vice, ker ni
rečeno, pravi, da se Bog ravna po papeževih načel-
lih! Če se grešnik pokesa, mu ekskomunikacija ne
zapre poti k zveličanju.

Povezujem z obsodbo, ki je je bil deležen Koc-
bek, ko je napisal *Premišljevanje o Španiji*. Posre-
čilo se mi je dobiti dovoljenje za petnajstdnevno po-
tovanje, tako da sem bil v Bohinju prav tisti dan,
ko je dr. Erlich prebral škofovo obsodbo. Finžgar
je glasno in temperamentno zagovarjal stališče Koc-
bekovih pristašev, tako da je potem Erlich mrko stal
pred cerkvico svetega Janeza, medtem ko je mno-
žica mladih ljudi vneto razpravljala in se ni menila
zanj.

Cesenatico. Obmorsko mestece blizu Riminija.
Všeč mi je bil kanal, ki je zarit v mesto in zadelan
z ribiškimi čolni. A se mi je mudilo. Tudi znanec,
ki sem bil z njimi lani v Sorrentu na seminarju o
Manzoniju, sem samo na hitro pozdravil.

21. novembra

Drvo s kakiji se je razraslo v širino in višino,
da se vzdiguje kot praviljično pred mojim oknom.
Tako živi sadeži izstopajo kot v reliefu na širokem
sinjkastem morskem ozadju.

(Dalje)

RADIO TRST A

:: NEDELJA, 22. decembra, ob: 8.00 Koledar. 8.05 Slovenski motivi. 8.30 Kmetijska oddaja. 9.00 Sv. maša iz župne cerkve v Rojanu. 9.45 Glasba M Ravela. 10.15 Poslušali boste. 11.15 Mladinski oder: »V kraljestvu zime«. Napisala Desa Krašev. Drugi del. 12.00 Nabožna glasba. 12.15 Vera in naš čas. 12.30 Glasbena skrinja. 13.00 Kdo, kdaj, zakaj. 13.30-15.45 Glasba po željah. 14.30 Nedeljski vestnik. 15.45 Orkester proti orkestru. 16.00 Šport in glasba. 17.00 »Kardinal Lambertini«. Igra, napisal A. Aestoni, prevedel Miroslav Košuta. RO. Režija: Jože Peterlin. 18.40 Nedeljski koncert. 19.30 Zvoki in ritmi. 20.00 Šport. 20.30 Sedem dni v svetu. 20.45 Pratika, prazniki in obletnice, slovenske viže in popevke. 22.00 Nedelja v športu. 22.10 Sodobna glasba. 22.30 Pesmi za vse okuse.

:: PNEDELJEK, 23. decembra, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 11.35 Opoldne z vami. 13.30 Glasba po željah. 14.30 Pregled slovenskega tiska v Italiji. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost, književnost in prireditve. 18.30 Baročni orkester. 18.50 Formula 1: Pevec in orkester. 19.10 Odvetnik za vsakogar. 20.00 Športna tribuna. 20.35 Slovenski razgledi: Božični koncert Zveze cerkvenih pevskih zborov v Trstu pod vodstvom Janka Bana - Naši kraji in ljudje v slovenski umetnosti - Slovenski godalni kvartet: violinista Slavko Zimšek in Karel Žužek, violinist Franc Avsenek, violončelist Edi Majaron. Saša Šantel: Kvartet v d molu; Slavko Osterc: Silhouette - Tržaški narodni ansambel. 22.15 Glasba v noč.

:: TOREK, 24. decembra, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 11.35 Pratika, prazniki in obletnice, slovenske viže in popevke. 12.50 Medigra za glasbila s klaviaturo. 13.30 Glasba po željah. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost. 18.30 Komorni koncert. Zagrebški solisti. 19.00 »Tam stoji pa hlevček«, razgovori ob jaslicah. 19.20 Za najmlajše: pravljice, pesmi in glasba. 20.00 Šport. 20.30 Orkestri in zbori z vsega sveta. 21.00 Božična srečanja, pripravil Danilo Lovrečič. 22.30 Mantovanijev orkester. 22.55 Jutrišnji spored.

:: SREDA, 25. decembra, ob: 8.00 Koledar. 8.05 Slovenske božične pesmi poje zbor »Jacobus Galus« iz Trsta pod vodstvom Ubalda Vrabca. 8.30 Godalni orkestri. 9.00 Sv. maša. 9.45 Glasba za orgle. 10.15 Praznična matineja. 11.15 Mladinski oder: »Veronika in njene jaslice«. Napisala in režirala Lojzka Lombar. 11.35 Opoldne z vami. 13.30-15.45 Glasba po željah. 15.45 Orkester in zbor Raya Conniffa. 16.00 »Božična romanca«. Napisal Ksaver Meško, dramaturgiral Franc Jeza. RO. Režija: Jože Peterlin. 16.50 Poje Leontyne Price. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.30 Tržaški baročni ansambel. 18.45 Cerkevni zbor od Sv. Lenarta vodi Adolf Dorbold. 19.10 Družinski obzornik (Ivan Theuerschuh). 19.30 Od melodije do melodije. 20.00 Šport. 20.30 Simfonični koncert: Vodi Andrew Davis. 21.55 Pesmi brez besed.

:: ČETRTEK, 26. decembra, ob: 8.00 Koledar. 8.05 Jutranja glasba. 9.00 Mozart: Maša v c molu za soliste, zor in orkester. 10.00 Jože Podbreznik: »Božična pastorala«. 10.55 Orkestrska medigra. 11.15 Mladinski oder: »Milenkin sveti večer«. Napisal Gustav Strniša, dramaturgiral Mariza Perat. RO. Režija: Lojzka Lombar. 11.35 Slovenski razgledi. 13.30-15.30 Glasba po željah. 15.30 Božična srečanja, pripravil Danilo Lovrečič. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.30 Slovenski zborovski skladatelji: Lojze Bratuž, (Milko Renar). 19.10 Pisani balončki (Krasulja Simoniti). 20.00 Šport.

:: PETEK, 27. decembra, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 11.35 Opoldne z vami. 13.30 Glasba po željah. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost. 18.30 Sodobni italijanski skladatelji. Luigi Dallapiccola: Koncert za božično noč leta 1956. 18.45 »The Crusaders«. 19.10 Vinko Beličič: »Goli jesen«. 19.20 Jazz glasba. 20.00 Šport. 20.35 Delo in gospodarstvo. 20.50 Vokalno instrumentalni koncert. 21.25 V plesnem koraku.

:: SOBOTA, 28. decembra, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 11.35 Poslušajmo spet. 13.30-15.45 Avtoradio. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost. 18.30 Pianistka Neva Merlak. Vasilij Mir: Romanca; Capriccio. Marij Kogoj: Andante; Allegretto - con fuoco. Pavle Merku: Dve glasbeni vezili (1953). 18.50 Glasbena zlepljenka. 19.10 Liki iz naše preteklosti: »Leopold Belar«. (Milko Renar). 19.20 Pevska revija. 20.00 Šport. 20.35 Teden v Italiji. 20.50 »Odskočna deska«. (Adrijan Rustja). 21.20 Chick Corea in ansambel »Return to forever«. 21.30 Vaše popevke. 22.15 15 minut z Butom Bacharachom.

Dekle z zaprtimi očmi

2

Napisal Pierre L'Ermite

Prevedel Lovro Sušnik

Zdajci se dotakne deklidine rame roka: obupana mladenka se obrne... Opazuje jo sivolos duhovnik, ki vidi njen trudni obraz, njene objokane oči...

Ona pa vidi dobre oči, ki jo sprašujejo: »Zakaj jokate? Jočete še tako mlada?... Razodenite mi vendar svojo bol! Če moram kaj storiti za vas — nekaj vedno lahko storim — boste odšli odtod okrepani...«

»Ali ste morda gospod župnik?«

»Ja, župnik sem.«

»Toda danes ne sprejemate?«

»Sprejemam zmeraj, ko vidim koga v nalogi.«

»Torej...?«

»Torej kar pojdite z menoj v pisarno.« Dekle je vstalo in šlo za njim.

Oba sta stopala mimo velikega vratarja, ki je trčil s petama in po vojaško pozdravil. A ko sta bila že nekoliko oddaljena, je stari vojak zagodrnjal znani faranki, ki je premišljevala v senci: »Ni vredno dopovedovati, da sprejme le ob ponedeljkih, sredi in sobotah, če pa sprejema vsak dan! Jaz ne razumem takšnih navodil...«

In je tiho odšel, vihajoč si spet svoje pretorijanske brke.

DRUGO POGlavJE

V pisarni je župnik odložil svoj podloženi plašč, pod katerim je imel kratek koretelj, kajti pravkar je bil nesel obhajilo bolniku. Spravil je v kovček droben ciborij iz modrega stekla, si obrisal potno čelo, se vsedel čisto nasproti dekletu in dejal:

»Zdaj vas pa poslušam...«

»Malo dolgo bo trajalo, gospod župnik!«

»Okoristite se z menoj sedaj, ko me držite! Ponavljam vam, da vas poslušam...«

»Potem se pa predstavim: pišem se Rozalina pl. Cressy... Moji starši in stari starši so živeli na Fraboisièri, lepem in starodavnem družinskem posestvu v Provansi. Vojna jih je popolnoma uničila; predvsem je ubila mojega brata, letalskega poročnika; oče in mati sta mi umrla od žalosti v presledku treh mesecev. Vse je bilo prodano, celo dragocnosti: vsi dolgovi so bili poplačani do zadnjega centa; vrnem se lahko tja doli z visoko dvignjeno glavo. Ampak ostala sem brez vsakršne strehe in brez peči zemlje. Včeraj sem prispela v Pariz, da si najprej dobesedno zaslužim za kruh, potem pa da se poskusim kako osamosvojiti.«

Župnik jo gleda... Ubogo dekle! Sam pri sebi primerja njeno nežnost z načrtom, ki mu ga razklada, morda ne da bi slutil njegovo prozaično trdost.

»...Mislim,« nadaljuje ona, »da je v mestu, kot je Pariz, pač nekje kakšen kotic, kjer more dobiti pošteno dekle delo in živeti od njega. Drugega pa ne potrebujem...«

»Brez dvoma, dragi otrok, taka mesta so... A treba jih je najprej najti, kar ni tako lahko, kot domnevate. Potem pa mora biti človek opremljen, da jih obdrži... Ali mi dovolite, da vam stavim nekaj predhodnih in potrebnih vprašanj?«

»Prosim, gospod župnik.«

»Ali imate učiteljsko spričevalo... enostavno ali višje?«

»Ne, moji starši niso nikdar mislili, da bi ga mogla nekoč količkaj potrebovati.«

»Ali znate stenografijo?«

»Ne, kot v Provansi, kjer sem živela, je dežela veselega sonca... Tam ni nobene industrije.«

»In strojepisje?«

»Ne.«

»Knjigovodstvo?«

(Dalje)

Stojan Udovič-Franc

TRST - Piazza Ponterosso, 5
in Piazza Vecchia, 2

Tel. 62531

Manufakturna trgovina z blagom, z veliko izbiro moškega in ženskega blaga ter vsakovrstne konfekcije

želi svoji cenj. klienteli srečno novo leto

EDILNA

Pertot Zvonimir

s.a.s. di Pertot

TRST

Barkovlje - Ul. Boveto, 24 Tel. 413.000

SITESPRESS

GORICA - ul. D'Alviano 56
PONTEBBA - ul. Mazzini 13
TRST - ul. Geppa 4

Specializirano podjetje za suhozemno in pomorsko specijacijo in za uvoz živine

želi svojim zvestim komitentom vesel božič in srečno novo leto

KUPUJTE PRI TRGOVCIH

KI OGLAŠAJO

V NOVEM LISTU

OBISKUJTE GOSTILNE

IN RESTAVRACIJE

KI OGLAŠAJO V NAŠEM LISTU

Izdajatelj: Engelbert Besednjak nasl. ♦ Reg. na sodišču v Trstu dne 20.4.1954, št. 157 ♦ Odgovorni urednik: Drago Legiša ♦ Tiska tiskarna Graphari Trst - ulica Rossetti 14 - tel. 77-21-51

Vesele božične praznike in srečno novo leto želijo:

GRADBENO PODJETJE

petra

TRST - Ul. Carducci, 8

Telefon 37.246

IMPEXPORT

UVOZ - IZVOZ - ZASTOPSTVA

T R S T - Ulica Cicerone št. 8

Tel. 38.136 - 37.725 - Telex 45372

Telegram : Impexport - Trieste

Skladišče: Ulice del Bosco št. 20

Posreduje po
tržaskem in goriškem sporazumu

T R S T - Ulica Carducci 15

Telefon 29.656

Bogata izbira naočnikov, daljnogledov
toplomerov in fotografskega materiala

MLEKARNA

MARTELANC VIDA

TRST, Ul. Miramare, 50 Tel. 410.423

vošči vsem cenj. odjemavcem vesele praznike

TRAD-TRIESTE

od S. Bole

TRST, Ulica Cicerone, 10

Tel. 68.812 - 30.336

Telegr.: Trad - Trieste - Telex 41409

TRADEX

CC Trieste 60217 M/851624

vošči vsem srečno novo leto

GRADBENI IN MIZARSKI LES
VEZANE PLOŠČE, FURNIRJI itd.

S. Jazbar

T R S T, ulica Valdirivo 6

Telefon 61.065 - 779

Vsem poslovnim partnerjem srečno in uspeš-
no novo leto

Magazini

TOLENTINO

TRST, Ul. XXX Ottobre 5 - tel. 35521

želi vsem srečno in uspešno novo leto

Trgovina jestvin

MARCEL NADLIŠEK

TRST - Ul. Pascoli, 27 - tel. 722.351

vošči vsem prijetno novo leto

ZALOGA GRADBENEGA MATERIALA
IN KURIVA

KARLO ČOK

LONJER 236

Telefon 910.124

vošči vesel božič in srečno novo leto
vsem cenjem odjemalcem

»Trans-Trst«

IMPORT .. EXPORT

T R S T - Lesno pristanišče

Telefon 820.460

želi vsem mnogo uspehov v novem letu

STOP!

T R S T

Via Carducci 39 - Tel. 794.160

TECHNA - KAFOL

IMPORT-EXPORT

TRST - Ul. Ghega, 2

Tel. 35.907

NACMIAS

T R S T

Via S. Lazzaro, 17 - Tel. 35489

»Intermares«

S. PERTOT

Import - Export

TRST Ul. Cellini 2/II - Tel. 35.922

Telegr. : Intermares - Trst

želi srečno novo leto

INDUSTRIJA KAVE

»Cremcaffè«

di PRIMO ROVIS

TRST, ul. Pigafetta št. 6-1

Tel. 820.747 - 810.351

vošči vesele praznike
svoji zvesti klienteli

BOTTERI

CORSO ITALIA, 8

Telefon 36.009

ZNANA PRODAJALNA SRAJC

ZA MLADE VSEH LET

želi vsem vesele praznike

Giacomo Vatovec Succ.

TRST - Ulica Torrebianca, 19.

Tel. 69.077 - 37.561

IMPORT - EXPORT

vošči vesele praznike vsem znancem
in prijateljem

Zaloga vina, likerjev - Uvoz - Izvoz

Miran Kuret

TRST - Riva Gulli, 1/e - Telefon 60.948

želi svojim odjemalcem uspešno novo leto!

Bogata izbira obutve za moške,
ženske in otroke - škornji, čevlji za
smučanje in po smučanjupri
CALZOLERIA

VIALE

Viale XX Settembre 18

(poleg Stande)

HOTEL

»Pri Pošti«

TRST - Trg Oberdan, 1

Telefoni 35.786 - 36.877 - 68.397

vošči svojim cenj. gostom
srečno in uspeha polno novo leto

Srečno novo leto

želi vsem cenjenim odjemalcem

Avgust Gregorič

TRGOVINA JESTVIN

T R S T

Ul. Commerciale, 25 - Tel. 418.392

URARNA IN ZLATARNA

GRUDEN KAREL

TRST - Ul. Battisti, 13

Tel. 796.306

La VERITA'CENTRO CULTURALE EVANGELICO
T R S T, UL. GENOVA, 23 - PP 258Vam želi Vesel Božič in srečno Novo leto
ter da vsem, ki ji pošljejo ta oglas:

1. Prvo in drugo lekcijo našega tečaja Življenje Jezusa Kristusa
2. naš zadnji katalog 1974-75
3. nekaj brezplač nih primerkov brošur, spisov in knjig
4. in še ploščo s sporočilom, ki temelji na Bibliji

Vsem slovenskim poslovnim lju-
dem, gospodarskim organizacijam in
zlasti še svojim članom želiSLOVENSKO GOSPODARSKO ZDRUZE-
NIJE ZA DEŽELO FURLANIJO-JULIJSKO
KRAJINO

mnogo uspehov v letu 1975

B I F E'

»PINO«

TRST - Ul. Ghega, 3
Telefon 64.780

vošči vsem srečno novo leto

TRST, Capo di Piazza, 1
Tel. 36-478**HOTEL ADRIA**

želi vesele praznike

DROGERIJA

Č E K E T

TRST - Ul. Foschiatti - Tel. 795.442
želi odjemavcem vesele praznike!GOSTILNA K O B O L (JADRAN)
TRST - Ul. dell'Industria 16 (Sveti Jakob)
Telefon 744.505

želi vesel božič in srečno novo leto

BCIKB

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE

S. P. A.

TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

Glavnica L. 600.000.000 - Vplačana glavnica in rezerve L. 300.000.000

Vloge na hranilne knjižice in tekoče račune - zbiranje prihrankov za otroke (TKB hranilčki) -
neprekinjena blagajna - varnostne skrinjice - Krediti na tekočih računih - kratkoročna meni-
na posojila - Petletna posojila na stvarna jamstva

Menjalnica - Izstavljanje bančnih dovoljenj za uvoz-izvoz

T R S T - ULICA FABIO FILZI ŠT. 10

TEL. ŠT. 38-101, 38-045

TRGOVINA NA DROBNO
IN NA DEBELO**Kerže**

TRST - Trg S. Giovanni, 1 - Tel. 35-019

Emajlirani štedilniki in peči najmodernejših
oblik za vsa goriva. Popolne opreme za kuhi-
nje, jedilnice, restavracije iz emajla, nerjave-
čega (inox) jekla, itd. Električni likalniki,
sesalci za prah (pralni stroji, grelci za vodo,
hadniki, dekorativni predmeti umetne obrti
od keramike do bručenega stekla. Lestenci
ter vseh vrst električne luči klasične in mo-
derne oblike.

URARNA IN ZLATARNA

MIKOLJ

TRST, Campo S. Giacomo, 3 - Tel. 795.881

BOGATA IZBIRA ŠVICARSKIH UR
IN LIČNO IZDELANE ZLATNINE**tržaška knjigarna**

vošči vsem cenjenim odjemalcem

in prijateljem vesele praznike

GOSTILNA

Ostrouška

TRST - Ul. S. Nicolò, 1 - Tel. 37-918

ZLATARNA

SPLENDETE (Škerlj)

TRST - Ul. Filzi, 5 Tel. 68.374

vošči cenjenim odjemavcem srečno novo leto

CVETLIČARNA

S A V I N A

Via dell'Istria, 10 - el. 755.590

vošči vsem vesele praznike

Cvetličarna RIVIERA FIORITA

I V A N K A

TRST, via dell'Istria 19 Tel. 795.052

Trgovina z jestvinami

M I L A N B E V K

TRST - Ul. D'Annunzio, 9 Tel. 741.572

BUFFET
T R S T**Tomazič**

Ul. Cassa di Risparmio, 3 Tel. 35.301

dobiš pri TOMAŽICU vsak dan
kranjske klobase in kraški teran

RIBARNICA

PERTOT MARČELA

Trst - Barkovje, Ul. Perarolo, 2, tel. 410.330
želi vsem vesele praznike!

ZALOGA TEPIH PAPIRJA

T. PANJEK GODINA

TRST - Ul. Mazzini, 7 Tel. 37.636

Potovalni in turistični urad

» A U R O R A «

TRST - Ulica Cicerone, 4 Telefon 29.243

ZNANA TRGOVINA

Masè

TRST, Ul. G. Gallina, 4 Tel. 727.346

gastronomske specialitete

Trgovina kmetijskih strojev in orodja

M A R I N A C V L A D I S L A V

TRST, Str. Vecchia de'Istria 64 - tel. 810.211
Umetna gnojila - Krma za živino - Prvovrst-
na semena lastnega pridelka in inozemska.
Trte, sadna drevesa, razne cvetlične sadike,
vrtnice
Vošči vesele praznike

**Mehanična
delavnica
s karoserijo**

G R G I Č

Padriče - Trst - Tel. 226-161

Cestna pomoč

**DRUŠTVENA PRODAJALNA
NA OPČINAH**

z. z. p. p.

OPČINE, Alpinska ulica, 85
Telefon 211.054

**DRUŠTVENA GOSTILNA PROSEK
(Center)**

Telefon 225.137

*Vsem cenjenim gostom in prijateljem srečno
in uspešno novo leto*

RESTAVRACIJA

Locanda Mario

DRAGA 22 - Tel. 228.173

*Vse kraške specialitete in divjačina
vošči vsem cenj. gostom srečno novo leto*

TRGOVINA JESTVIN

VIDA U A.

OPČINE - BANI 72 - Tel. 211.387

Samopostrežna trgovina jestvin

Gruden J.

DEVIN 50 - Tel. 208.139

*vošči cenjenim odjemalcem uspešno
novo leto*

VODNI INSTALATER

CENTRALNA KURJAVA

Bogomil Zobec

BOLJUNEC 195 - Tel. 228.188

vošči vsem srečno in uspehov polno novo leto

GOSTILNA

V E T O

Proseška ulica 35 - Tel. 211.629

FRIZER

STANKO DEVETAK

NABREŽINA 156

želi srečno novo leto

Pohištvo PUPIS

Gostilna **SIMONIČ**

Najemnik **ERNEST PRIŠČEK**

OPČINE - Narodna ul., 39 Tel. 211.053

vošči vsem vesele praznike

*Vošči vsem svojim cenjenim odje-
malcem vesel Božič in uspeha polno*

Novo leto 1975

Sesljan, 59/B - Tel. 209.269

HOTEL »K R A S«

REPENTABOR, 1 - Tel. 227.113

vošči vsem cenj. uspešno novo leto

Trgovina železnine

Rožica Terčon

NABREŽINA 124 - Tel. 20.122

Trgovina elektro - gospodinjskih predmetov
in posode

ZVONČO RADOVIČ

Nabrežina, 77 kamnolomi

vošči vsem uspešno novo leto

PEKARNA

LEGIŠA

SESLJAN 41 - Tel. 209.147

GOSTILNA

EMILIJA SOSIČ - VREMEC

OPČINE - Narodna ulica, 65

vesel božič in uspeha polno novo leto 1974

TRGOVINA

Z O R A Č O K

OPČINE - Narodna ul. 61 - Tel. 211.046

URARNA ZLATARNA

TRGOVINA ČEVLJEV

ANTON MALALAN MARCEL

V NOVIH PROSTORIH - Proseška ul. št. 6
Telefon 214.465

OPČINE - Proseška ul. 18
Telefon 212.136

RESTAVRACIJA

D A N E U

OPČINE, Narodna ulica 194 - Tel. 211.241

GOSTILNA IN MESNICA

P E T A R O S

BORŠT 60 - Tel. 228.151

*vošči gostom in odjemalcem podno
novo leto 1975*

Zaloga papirja

GUIDO ZIDARIČ

NABREŽINA 97 - Tel. 200.232

*vošči vsem cenj. odjemalcem mnogo
uspehov v novem letu*

TRGOVINA JESTVIN

ŠKABAR JOSIP

OPČINE - Narodna ul. 42 - Tel. 211.026

*se vljudno priporoča svojim odjemalcem
tu in onkraj meje*

Trgovina jestvin

K A N T E V.

PROSEK 152 - Tel. 225.223

Manufakturna trgovina

ŠTOFA RAFAEL

PROSEK 1 - Tel. 225.121

Gostilna

»PRI STUDENCU«

DOLINA, št. 40 Tel. 228.116

*vošči cenjenim gostom in prijateljem srečno
novo leto 1975 in se priporoča za nadaljnjo
naklonjenost*

GOSTILNA

G U Š T I N

ZGONIK 3/A - Tel. 229.123

vošči vsem odjemalcem uspešno novo leto

PEKARNA IN SLAŠČIČARNA

GRILANC IVO

NABREŽINA, 109 - Tel. 200.231

želi vesele praznike

**RAVNATELJSTVO SLOVENSKEGA
DIJASKEGA DOMA V GORICI**

želi vsemu osebju, sedanjim in bivšim gojen-
cem, obilo uspeha v novem letu 1975.
Topla voščila vsem staršem, dobrotnikom in
prijateljem naše mladine.

TISKARNA BUDIN

GORICA - Riva Piazzutta 18 Telefon 26.76

Moderno sodobno opremljeno podjetje sprejema vsa tiskarka dela
po zbernih cenah ter jih točno izvrši

VOŠČI VSEM CENJ. NAROČNIKOM VESELE BOŽIČNE IN NOVOLETNE PRAZNIKE

TRGOVINA ČEVLJEV

» ALPINA « od G. Krpan et C.

GORICA - Korzo Verdi 78 - tel. 25.17

vošči vsem srečno in uspešno novo leto

TOVARNA POHIŠTVA - PETDESET LET DELOVANJE

Prinčič

Viale Venezia Giulia, 6

Krmin (Cormons) Tel. 61.32

VSEM SVOJIM CENJENIM POTROŠNIKOM, DOBAVITELJEM, PRIJATELJEM IN ZNANCEM
VOŠČI VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN SREČNO NOVO LETO

**KMEČKO - DELAVSKA POSOJLNICA
SOVODNJE**

vošči vsem obilo uspeha v novem letu

**Kmečka
banka**

r. z. z. o. z.

GORICA, Ul. Morelli 14

Telefon 22-06, 22-07

Katoliška knjigarna

GORICA - Piazza Vittoria 25
(Travnik)

Telefon 04.81 - 24.07

Na drobno in na debelo
Papirnica - knjigarna
nabožni predmeti

Vse za šolo in pisarno

vošči vesele božične praznike
in srečno novo leto

TRGOVINA JESTVIN

TEODOR VELIŠČEK

GORICA, Svetogorska 123 - Tel. 82.285

vošči božične in novoletne praznike

**IMPORT EXPORT
JOSIP KERŠEVANI**

di B. KERŠEVANI E C. Soc. n. c.

Gorica - Korzo Italia, 90 - Tel. 83.954

Klobučarna M. LEBAN

GORICA - Ul. Rastello, 8 - Tel. 39-07

klobuki, čepice, dežniki najboljših znamk
»Barbisio« in »Panizza«

PODJETJE ELIJA ČUK GORICA
Trg Cavour, 9 Tel. 83536

vošči vsem srečno in veselo novo leto

Znana Urarna in Zlatarna
ŠULIGOJ
GORICA - Ul. Carducci, 49 - Tel. 56-57
(Gospiska ulica)

Trgovina
FRANCESKIN F.
NABREŽINA, 105 - Tel. 200.238

Restavracija
FURLAN
Repentabor - Tel. 227.125

SUPERMARKET OBUTVE
FOŠIČ BENEDIKT
GORICA - Raštel 5-7 Tel. 51.62
Bogata izbira čevljev in obutev vseh vrst

Trgovina
GUŠTIN C.
Repentabor - Col 43 - Tel. 227.121

KMETIJSKA ZADRUGA - TRST
Ul. U. Foscolo 1 - tel. 894.386
Ul. Flavia 62 - tel. 812.397
MILJE - Trg Curiel 1 - Tel. 272.394

TISKARNA IN KNJIGOVEZNICA
Grafica Goriziana
GORICA - Via Favetti 9 - Tel. 57.66
vošči vesele praznike in srečno novo leto

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE
IN SREČNO NOVO LETO
želi svojim cenjenim abonentom in zvestim
obiskovalcem, prizadevnim sodelavcem dra-
gim prijateljem in vsem, ki jim kakor koli dol-
guje zahvalo za svoje plodno deo in umet-
niško rast
STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE
V TRSTU

vošči vsem uspešno novo leto

AGRARIA pri Darkotu
GORICA
Ul Carducci (Gospiska) 45
Trgovina vsakovrstnih kmetijskih
vrtnarskih, kletarskih in hlev-
skih potrebščin, semen in gnojil
vošči cenjenim odjemalcem vesel božič
in srečno novo leto 1975

GLASBENA MATICA
želi vesele božične praznike in srečno novo
leto vsem gojencem Glasbene šole in njih-
ovim staršem, obiskovalcem njenih koncertov
ter vsem, ki so kakor koli podprli njeno
delovanje.

ŠPORTNO ZDRUŽENJE B O R
čuti dolžnost, da se javno — ob koncu kri-
tičnega leta 1974 — zahvali vsem, ki so mu
pomagali in priskočili po svojih močeh na
pomoč: ustanovam, organizacijam in pod-
pornim članom ter prijateljem. Vsem skupaj,
kakor tudi članom in zamejskim športnikom
želi srečno in športnih uspehov po no l. 1975

ODBOR